

RISØR KOMMUNE

BUDSJETT 2016

Vedtatt av Risør bystyre 17.12.2015, politisk sak 199/15, arkivsak 2015/1446

Vi skal vokse

- gjennom kunnskap, regional utvikling og attraktivitet

INNHold

1) Vedtak	3
2) Rådmannens innstilling	7
3) Innledning	11
4) Tidsplan og organisering av arbeidet.....	12
5) Viktige punkter på fellesområdene for 2016	14
5.1 Lønn / Personell.....	14
5.2 Renteutgifter	14
5.3 Skatt og rammetilskudd.....	14
5.4 Pensjonskostnader & premieavvik	16
5.5 Læringer	16
5.6 Utbytte Agder Energi	16
5.7 MVA-kompensasjon på investeringer	17
5.8 Regionalstøtte – red. sats ARBEIDSGIVERAVGIFT	17
5.9 Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH).....	17
6) Driftsbudsjettet - fellesområdene	18
6.1 Fordeling av initielle rammer for 2016	18
6.2 Felles inntekter og utgifter	22
6.3 Felles Avsetninger	24
7) Enhetene.....	26
7.1 Rådmannen	27
7.2 Enhet for støttefunksjoner	29
7.3 Enhet for habilitering.....	30
7.4 Enhet for omsorg	32
7.5 Enhet for kultur	34
7.6 Enhet for plan & byggesak	37
7.7 VAR – Vann, Avløp og feier (selvkostområdene)	38
7.8 Enhet for eiendom & tekniske tjenester	40
7.9 Enhet for barnehage, barneskole & PPT	43
7.10 Enhet for ungdomsskole og voksenopplæring	46
7.11 Helse & sosial (NAV, Barnevern & Helsetjenester).....	47
8) Investeringer i 2016.....	50
8.1 Investeringsbudsjettet 2016.....	50
9) Vurderinger	52
9.1 Statsbudsjettets betydning for Risør kommune.....	52
9.2 Driftsbudsjettet	55
9.3 Investeringsbudsjettet	62
9.4 Prosess for investeringsbudsjettet	63
10) Rådmannens konklusjon	64

1) Vedtak

Formannskapetets budsjettforslag ble behandlet 17. desember 2015 med følgende vedtak:

Med hjemmel i kommunelovens §§ 45 og 46 vedtas følgende budsjett for 2016:

1 Avgifter og betalingssatser

- a) I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatten for 2016 ut for hele kommunen.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 8A-4 økes skattetaksten for 2016 for alle eiendommer, verker og bruk som omfattes av eiendomsskatten med nye 10 prosent av det opprinnelige skattegrunnlaget ved siste alminnelige taksering.

Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille.

For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet gjelder en reduksjonsfaktor på 50 prosent av takstverdi.

Eiendomsskatten skal betales i seks terminer.

Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

- b) Følgende kommunale avgiftssatser (VAR) endres med virkning fra 1.1.2016:

Vann (økning 7,5 %) og Avløp (uendret)

Husholdninger

Abonnementsavgift, vann kr.1.386,- (tidligere kr.1.289)

Abonnementsavgift, avløp kr.1.700,- (uendret)

Næring

Abonnementsavgift, vann kr.1.386,- (tidligere kr.1.289)

Abonnementsavgift, avløp kr.1.700,- (uendret)

Forbruksgebyr

I tillegg kommer forbruksgebyr på:

Vann kr. 7,34 pr m3 (tidligere kr.6,83)

Avløp kr.11,81 pr m3 (uendret)

Engangsavgifter (tilkobling)

Vann kr. 7 000,- (uendret)

Avløp kr. 7 000,- (uendret)

Leie vannmåler

Vannmålerleie kr.341,78 pr år (uendret)

Renovasjon (uendret - gebyr settes av RTA)

Renovasjon – helårsabonnement kr.2.920,- pr år (uendret)

Hytterrenovasjon kr.1.460,- pr år (uendret)

Feieravgift (uendret)

Feieravgift kr.222,00 pr. år for 1 pipe (uendret)

Tilleggs pipe kr.222,00 pr år (uendret)

Slamgebyr (uendret – gebyr settes av RTA)

- Slamgebyr m/wc kr.1.080,- (uendret)
- Slamgebyr fritidsbolig kr.540,- (uendret)
- Slamgebyr tett tank kr.2.160,- (uendret)
- Slamgebyr ekstra tømming kr.540,- pr m3 (uendret)
- Slamgebyr nødtømming (innen 24t) kr.1.950,-. (uendret)
- Bomtut ekstra tømming kr.500,- (pr gang)

Alle priser er pr. år og eksklusiv mva.

- c) Betaling for kommunale båtplasser økes med 3 %, samt engangsgebyr for venteliste kr.500,-. (se vedlegg for spesifisering av satser)
- d) Betalingssatser pr måned i Skolefritidsordningen, SFO, økes med 3 % med virkning fra 1/8-2016.
- e) Oppholdsbetaling i kommunale barnehager følger til enhver tid regjeringens maks-satser.

2015- satser	Forslag Sb 2016
Kr.2.580	Kr.2.655

- f) Satser for tilskudd til barn i private barnehager settes som følger:

Private barnehager		Satser 2016
Driftstilskudd pr heltidsplass		
Driftstilskudd	0-2 år	202 071,46
Driftstilskudd	3-6 år	96 740,60
Kapitaltilskudd (nasj.satser)		
Byggeår	->2007	8 800,00
Byggeår	2008-2010	14 100,00
Byggeår	2011-2013	17 400,00
Byggeår	2014->	18 300,00
Åpen barnehage tilskuddssatser		
6-15 timer		18 500,00
16+ timer		26 100,00

- g) Øvrige kommunale gebyrer som er omtalt i gjeldende gebyrregulativ, økes generelt med 3 %. De nye betalingssatsene gjøres gjeldende fra 1.1.2016 – gitt at de enkelte gebyrregulativ ikke sier noe annet.

- 2 Bystyret godkjenner de investeringer som er vist i saksforarbeidet fordelt på satsningsområder:

Investering 2016 og finansering av disse:

Satsningsområde i kommuneplan	2016 INV Bto
Attraktivitet	26 525
Kunnskap	12 442
Organisasjonsutvikling	1 500
Regional utvikling	3 050
Sum investeringer 2016	43 517

Årets investeringer foreslås finansiert som følger (i hele 1000)

Finansiering av investeringer	2016
Sum investeringskostnad	43 517
Sum finansiering mva-kompensasjon	-5 592
Sum finansiering tilskudd/fond/annet	-7 530
Sum finansiering Lån	30 395
Herav innenfor selvkostområdene	-2 000
Lånebehov eks Selvkostområdene	28 395

Lånefinansieringen tas opp ihht vedtatt finansreglement med nedbetalingstid 30 år.

- 3 Det fastsettes følgende netto driftsrammer for budsjettet i 2016:

Enhet	Rådmannens forslag budsjett 2016	Bystyrets vedtak 17/12- 15
Rådmannen	24 145 000	23 945 000
Støttefunksjoner	9 838 000	9 838 000
Habilitering	24 108 000	24 108 000
Omsorg	97 809 000	97 809 000
Kultur	10 015 000	9 726 000
Plan og byggesak	1 208 000	1 208 000
VAR	0	-
Eiendom og tekniske tjenester	23 892 000	24 717 000
Barnehage og barneskole	93 432 000	94 032 000
Ungdomskole/VIRK	26 066 000	26 066 000
Helse & sosial	28 516 000	28 516 000
Sum driftsenhetene	339 029 000	339 965 000
Felles	-358 735 000	-359 671 000
Avsetninger	19 706 000	19 706 000
Sum fellesområdene	-339 029 000	-339 965 000
Kontrollsum Balanse	0	-

- 4 Det fremlagte forslag til budsjett for Risør kommune for 2016 vedtas med de investeringer og de netto driftsrammer som fremkommer i saksforarbeidet.
- 5 Rådmannen igangsetter arbeid med ny helhetlig arbeidsgiverstrategi for Risør Kommune.
- 6 Rådmannen tar umiddelbart initiativ for å utnytte mulighetene til å få veilys på strekningen Haresvingen - Trondalen. Arbeidet gjøres i forbindelse med anleggsarbeidet for nytt veilys på Fv. 416. Dette tiltaket har god effekt både på trafikksikkerhet og folkehelse. Det søkes om støtte fra Aust-Agder Fylkeskommunes trafikksikkerhetstiltak og rådmannen legger fram en sak for bystyret om økonomiske konsekvenser for Risør kommune.

- 7 Rådmannen arbeider videre i forhold til Aust-Agder fylkeskommune og Statens Vegvesen for bedret trafikksikkerhet på Kvernvikveien. Rådmannen legger fram en sak for bystyret om økonomiske konsekvenser for Risør kommune ved en eventuell samfinansiering eller behov for forskuttering av midler.
- 8 Risør kommune fortsetter arbeidet for flere hele stillinger og større stillingsbrøker.
- 9 Risør kommune går i dialog med veieier av Vormeliveien, slik at det anlegges gang og sykkelsti, samt lys på strekningen fra RV 418 til innkjøringen ved skytebanen. Rådmannen legger fram sak til bystyret i løpet av 2016 angående inndekning av beløpet.
- 10 Risør kommune går i dialog med veieier av RV 418 om gang - og sykkelsti fra Salsbuodden til Hommefoss. Dette må bygges inn i planverket til veieier.
- 11 Eiendomsskatten er en skatt som ikke tar hensyn til skatteevne og er derfor usosial i sin form. For å rette på dette ønsker vi å legge fram følgende tekstforslag:
Bystyret ber rådmannen utrede en løsning for innføring av bunnfradrag på konsesjonspliktige eiendommer og legge fram forslag til dette i forbindelse med arbeidet med økonomiplan våren 2016.
- 12 Kostnadene knyttet til snørydding kan variere mye fra år til år, dette gir en svært uforutsigbar budsjettsituasjon for teknisk og får også konsekvenser for midler til øvrig veivedlikehold resten av året. Vi ønsker derfor å fremme følgende forslag:

Rådmannen beregner hvor mye som brukes i snitt på snørydding pr år og legger fram forslag til etablering av et snøryddingsfond som kan virke som nødvendig buffer for svingningene i disse kostnadene fra år til år. Ved underforbruk overføres resterende til snøryddingsfondet og tilsvarende dekkes merforbruk fra fondet.
Midler til snørydding og midler til veivedlikehold budsjetteres hver for seg og tillates ikke å balanseres mot hverandre.
Nødvendige avsetninger til snøryddingsfondet hentes fra driftsfond.
Forslaget legges fram i forbindelse med økonomiplan våren 2016 og innføres fra og med budsjettår 2017.
- 13 Rådmannen oppretter et Klima- og Miljøråd/-gruppe som innen april 2016 skal igangsette rullering av Miljø- og klimaplan for Risør kommune.
- 14 Det ferdigstilles med lysmaster i Urheia, (Barbulia, Linddalsveien og akebakken). Finansieres med inntil kr. 150.000 kr fra avsatte midler til utvikling av nærmiljøanlegg (investeringsbudsjettet).
Miljø- og teknisk komite involveres for gjennomføring.

2) Rådmannens innstilling

Med hjemmel i kommunelovens §§ 45 og 46 vedtas følgende budsjett for 2016:

1) Avgifter og betalingssatser

- a) I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatten for 2016 ut for hele kommunen.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 8A-4 økes skattetaksten for 2016 for alle eiendommer, verker og bruk som omfattes av eiendomsskatten med nye 10 prosent av det opprinnelige skattegrunnlaget ved siste alminnelige taksering.

Eiendomsskattesatsen settes til 7 promille.

For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet gjelder en reduksjonsfaktor på 50 prosent av takstverdi.

Eiendomsskatten skal betales i seks terminer.

Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

- b) Følgende kommunale avgiftssatser (VAR) endres med virkning fra 1.1.2016:

Vann (økning 7,5 %) og Avløp (uendret)

Husholdninger

Abonnementsavgift, vann kr.1.386,- (tidligere kr.1.289)

Abonnementsavgift, avløp kr.1.700,- (uendret)

Næring

Abonnementsavgift, vann kr.1.386,- (tidligere kr.1.289)

Abonnementsavgift, avløp kr.1.700,- (uendret)

Forbruksgebyr

I tillegg kommer forbruksgebyr på:

Vann kr. 7,34 pr m3 (tidligere kr.6,83)

Avløp kr.11,81 pr m3 (uendret)

Engangsavgifter (tilkobling)

Vann kr. 7 000,- (uendret)

Avløp kr. 7 000,- (uendret)

Leie vannmåler

Vannmålerleie kr.341,78 pr år (uendret)

Renovasjon (uendret - gebyr settes av RTA)

Renovasjon – helårsabonnement kr.2.920,- pr år (uendret)

Hytterrenovasjon kr.1.460,- pr år (uendret)

Feieravgift (uendret)

Feieravgift kr.222,00 pr. år for 1 pipe (uendret)

Tilleggs pipe kr.222,00 pr år (uendret)

Slamgebyr (uendret – gebyr settes av RTA)

Slamgebyr m/wc kr.1.080,- (uendret)

Slamgebyr fritidsbolig kr.540,- (uendret)

Slamgebyr tett tank kr.2.160,- (uendret)

Slamgebyr ekstra tømning kr.540,- pr m3 (uendret)

Slamgebyr nødtømming (innen 24t) kr.1.950,-. (uendret)

Bomtut ekstra tømning kr.500,- (pr gang)

Alle priser er pr. år og eksklusiv mva.

- c) Betaling for kommunale båtplasser økes med 3 %, samt engangsgebyr for venteliste kr.500,-. (se vedlegg for spesifisering av satser)
- d) Betalingssatser pr måned i Skolefritidsordningen, SFO, økes med 3 % med virkning fra 1/8-2016.
- e) Oppholdsbetaling i kommunale barnehager følger til enhver tid regjeringens maks-satser.

2015- satser	Forslag Sb 2016
Kr.2.580	Kr.2.655

- f) Satser for tilskudd til barn i private barnehager settes etter foreløpige* beregninger som følger:

Private barnehager	Driftstilskudd pr heltidsplass pr år	Kapitaltilskudd (nasj.satser-2016)
0-2 år	202.263,88	8.800
3-6 år	96.983,55	8.800
Tilskudd åpne barnehage (0-6 år)		
6-15 timer		18.500
16+ timer		26.100

* Departementet har pr dd ikke lagt ut avklaring på satser for beregning av kapitaltilskudd for 2016, samt at det som følge av ny forskrift ikke er endelig avklart rundt noen punkter i beregningen av satser. Satsene kan derfor bli endret underveis i budsjettprosessen frem mot endelig vedtak.

- g) Øvrige kommunale gebyrer som er omtalt i gjeldende gebyrregulativ, økes generelt med 3 %. De nye betalingssatsene gjøres gjeldende fra 1.1.2016 – gitt at de enkelte gebyrregulativ ikke sier noe annet.

- 2) Bystyret godkjenner de investeringer som er vist i saksforarbeidet fordelt på satsningsområder:

Investeringsbudsjett 2016 (i hele 1000)	2 016
Satsningsområde i kommuneplan	INV Bto
Attraktivitet	27 525
Kunnskap	12 442
Organisasjonsutvikling	1 500
Regional utvikling	3 050
Sum investeringer 2016	44 517

Årets investeringer foreslås finansiert som følger (i hele 1000)

Finansiering av investeringer	2016
Sum investeringskostnad	44 517
Sum finansiering mva-kompensasjon	-5 792
Sum finansiering tilskudd/fond/annet	-7 530
Sum finansiering Lån	31 195
Herav innenfor selvkostområdene	-2 000
Lånebehov eks Selvkostområdene	29 195

Lånefinansieringen tas opp ihht vedtatt finansreglement med nedbetalingstid 30 år.

- 3) Det fastsettes følgende netto driftsrammer for budsjettet i 2016:

Enhet	Rådmannens forslag budsjett 2016
Rådmannen	24 145 000
Støttefunksjoner	9 838 000
Habilitering	24 108 000
Omsorg	97 809 000
Kultur	10 015 000
Plan og byggesak	1 208 000
VAR	0
Eiendom og tekniske tjenester	23 892 000
Barnehage og barneskole	93 432 000
Ungdomskole/VIRK	26 066 000
Helse & sosial	28 516 000
Sum driftsenhetene	339 029 000
Felles	-358 735 000
Avsetninger	19 706 000
Sum fellesområdene	-339 029 000
Kontrollsum Balanse	0

- 4) Det fremlagte forslag til budsjett for Risør kommune for 2016 vedtas med de investeringer og de netto driftsrammer som fremkommer i saksforarbeidet.

3) Innledning

I henhold til kommuneloven §§ 45 og 46 skal bystyret innen utgangen av året vedta et bindende budsjett for det kommende kalenderår. Bystyrets budsjett (på det nivå dette er vedtatt) er bindende for det underordnede organ.

Kommunelovens økonomibestemmelser inneholder også et absolutt krav om at budsjettet minst skal ha inndekning for alle driftsutgifter, og at budsjettet skal være realistisk mht driftsnivå.

Rådmannens forslag til årsbudsjett for 2016 er laget med utgangspunkt i St.prp. nr.1 – Statsbudsjettet.

Rådmannens forslag til budsjett er laget med utgangspunkt i kommunens;

- vedtatt budsjett for år 2015
- gjeldende handlingsprogram & økonomiplan (2016-2019)
- omstrukturering av organisasjonen
- øvrige vedtak som medfører økonomiske konsekvenser

«Rådmannens hovedmålsetting i arbeidet med årets budsjett har vært å sikre et fortsatt godt og forsvarlig tjenestetilbud, samt å bedre det økonomiske fundamentet for årene som kommer.»

Rådmannens hovedmålsetting i arbeidet med årets budsjettarbeid har vært;

Å sikre et fortsatt godt og forsvarlig tjenestetilbud, samt å bedre det økonomiske fundamentet for årene som kommer.

Gitt de forutsetninger budsjettforslaget bygger på – fremmer rådmannen et budsjett for 2016 i balanse.

4) Tidsplan og organisering av arbeidet

Rådmannen har i tråd med tidligere praksis utarbeidet et forslag til budsjett for 2016. Budsjettforslaget er utarbeidet i samarbeid med den enkelte enhet og arbeidet har vært koordinert av økonomisjefen.

Frem til nå har prosessen vært slik;

- Juni 2015 – Utarbeidet foreløpige rammer til enhetene i økonomiplan 2016-2019
- 25.09.2015 – Frist for utarbeidelse og innlevering av enhetenes forslag til rådmann
- 07.10.2015 – Regjeringens forslag til statsbudsjett legges frem
- 22.10.2015 – Budsjettgjennomgang med enhetsledere – nye tall fra statsbudsjettet
- 23.10.2015 – Budsjettgjennomgang formannskap – rådmannens foreløpige budsjett.
- 12.11.2015 – Presentasjon av rådmannens budsjettforslag for bystyret og media. Budsjettforslaget legges ut på hjemmesidene.

Videre prosess blir slik;

- 13.11.2015 - Orientering av ledere og tillitsvalgte i kommunen
- AMU (Arbeidsmiljøutvalget) orienteres om budsjettsaken
- 18.11.2015 – Formannskapet behandler budsjettsaken.
- Formannskapetets budsjettforslag ligger ute til offentlig ettersyn i perioden 18/11 – 17/12
- 17.12.2015 – Bystyret behandler budsjettsaken i eget møte

Det er rådmannens håp at den skriftlige fremstilling som er gitt i saksforarbeidet, samt vedlegg, gir en god innsikt i kommunens etablerte driftsnivå. Det er vårt håp at budsjettdokumentene også gir et godt grunnlag for å kunne vedta budsjett for 2016.

Til orientering er den enkelte enhets virksomhetsplan for 2016 vedlagt budsjettsaken. I tillegg er det utarbeidet detaljbudsjett for alle tjenester og enheter, disse lastes ned på kommunens hjemmeside.

Rådmannen foreslår at etablert praksis med å vedta budsjett på netto driftsrammer for hver av enhetene fortsetter. Samtidig legges det opp til at administrasjonen, formannskap og hovedutvalgene kan foreta budsjettendringer innenfor rammene i det vedtatte økonomi-reglementet. En viktig forutsetning er

at budsjettjusteringene ikke går utover de prioriteringer bystyret har vedtatt og at de totale netto driftsrammer ikke endres.

Nederst i tabellene for hver enhet fastsettes ”Netto driftsrammer ...” for 2016. For hver enhet følger så en kort kommentar til kutt/endringer som er innarbeidet i forslaget. For kommentarer utover dette fra den enkelte enhet, vises det til vedlagte virksomhetsplaner.

5) Viktige punkter på fellesområdene for 2016

Budsjettforslaget for 2016 gir stramme rammer for alle enhetene, og er også stramt på inntektssiden. Rådmannens budsjettforslag skal være realistisk, men samtidig optimistisk på mange områder. Det er derfor ikke mulig å gi noen utfyllende liste over alle fallgruvene i budsjettet.

Under følger de antatt største fallgruvene, og utover dette vises det til nærmere omtale i avsnittet om vurderinger.

5.1 LØNN / PERSONELL

Det er små endringer i bemanningen i enhetene fra budsjett 2015 til 2016. Fra 1/1-2016 overføres alle ansatte i barnevernstjenesten over til Gjerstad kommune som er vertskommune for BiØ. Totalt overføres 4,5 årsverk til Gjerstad, og kostnaden erstattes med kjøp av tjenester fra andre kommuner.

Alle enheter driftes med stram bemanning, og enkelte enheter driftes med en minimumsbemanning som gjør arbeidssituasjonen meget sårbar for tjenestene, og belastende for de ansatte. Det henvises til enhetenes virksomhetsplaner for oversikt over hver enkelt enhets bemanning spesifisert i organisasjonskart.

Budsjettåret 2016 er et år med hovedoppgjør. Vi har avsatt 6 millioner til dette oppgjøret. Avsetningen er anslag basert på budsjettert lønnsmasse 2016 og en årslønnsvekst på 2,7 %, minus overheng fra 2015 på 0,6 %. Dersom lønnsoppgjøret blir dyrere enn forutsatt vil rådmannen måtte finne midler i driftsbudsjettet for inndekning av dette.

5.2 RENTEUTGIFTER

Kommunens renteutgifter vil i noen grad kompenseres ved rentekompensasjon fra Husbanken, samt overføringer fra VAR områdene. Vi har lagt til grunn uendret rente gjennom 2016 basert på prognoser fra Kommunalbanken og signaler fra rentemøter i Norges Bank høsten 2015.

Usikkerheten rundt renteutviklingen er relativt stor som følge av den økonomiske uro i resten av verden, og dennes påvirkning på rentemarkedet her hjemme. Rådmannen har lagt til grunn dagens rentesituasjon på de enkelte lånene i gjeldsporteføljen med bakgrunn i sentralbankens signaler om uendret rente gjennom hele året, og markedets svake optimisme om en ytterligere rentenedsettelse primo 2016. Der hvor vi har rentebindinger er faste avtaler lagt til grunn.

Ved inngangen av 2016 vil Risør kommune ha en estimert lånebelastning på ca kr.614 mill. Som følge av rentesikringer i låneporteføljen vil gjennomsnittlig rentekostnad i budsjettet bli ca 3,20 %.

5.3 SKATT OG RAMMETILSKUDD

Prognoser fra statsbudsjettet tilsier en vekst i frie inntekter for Risør kommune på 3,8 % fra 2015-2016 basert på siste befolkningstelling.

Veksten i frie inntekter vurderes som lav da Risør ligger 0,5 % under nivå med landet for øvrig (4,3 %), og 0,6 % under snittet i fylket (4,4 %).

Realveksten anslås for Risør kommune å bli ca. 1,1 % basert på veksten i frie inntekter korrigert for deflator på 2,7 %.

Realveksten skal dekke demografiendringer, økte pensjonskostnader, satsninger på rusomsorg og helsetjenester, samt å bidra til en styrking av tjenestetilbudet.

Rådmannens budsjettforslag levner lite rom for styrking av tjenestetilbudet, og har lite handlingsrom for endringer i demografi- og pensjonskostnader. Risør kommune har en såpass lav vekst at kommunen får tilført INGAR-tilskudd på kr.166.000 som «plaster på såret». INGAR-tilskuddet tilfaller de kommunene i landet som har lavere vekst enn beregnet på landsbasis. (lavere enn kr.300,- pr innbygger)

Rammetilskuddet baserer seg på befolkningen pr 1/7-2015 hvor vi var 6.935 innbyggere, og er gitt ut fra forslag til Statsbudsjett som ble lagt frem 7/10-2015. Endringer i vedtatt Statsbudsjettet vil kunne gi utslag på grunnlaget for rammetilskuddet 2016.

Skatteinntektene i budsjettet er basert på anslag på skatteinngangen på landsnivå, Risør kommunes gjennomsnittlige skatteinngang (ca 76,7 %), og 85 % av SSB's befolkningsframskriving for folketallet pr 1/1-2016 (beregnet til 6.953). Skatteanslaget på regnskap og befolkningsframskrivingen inneholder usikkerhetsmomenter knyttet til faktisk befolkningsvekst andre halvår 2015 og skatteutviklingen i samme periode.

Dersom man ser på befolkningsendringen i Risør kommune blir vi færre yngre innbyggere og flere eldre, og vi vokser relativt sett mindre enn landet for øvrig.

Aldersgruppe	01.07.2014	01.07.2015	Endring
0-1 år	122	129	7
2-5 år	288	272	-16
6-15 år	773	765	-8
16-22 år	647	638	-9
23-66 år	3 882	3 869	-13
67-79 år	847	906	59
80-89 år	281	271	-10
90+ år	79	85	6
Totalt	6 919	6 935	16

Dette medfører at til tross for at vi har en vekst i antall innbyggere, så reduseres utgiftsbehovsnivået i kommunen. Dette skyldes at vi vokser i de «billige» gruppene, og reduseres i de «kostbare» gruppene. som medfører at vi får en redusert andel av det totale utgiftsbehovet sett opp mot landet.

Risør kommune er ihht utgiftsbehovs-indeksen 4,39 % dyrere å drifte enn resten av landet som er en reduksjon på ca 0,85 % (2015; 5,24 %), som igjen reduserer rammetilskuddet fra staten.

Statsbudsjettet har lagt føringer for satsninger innen Rus/Psykiatri og skolehelsetjeneste/helsestasjonstjeneste gjennom særskilte satsninger. Dette er hensyntatt i beregning av driftsrammer for 2016, og har vært med på å legge føringer for rådmannens prioriteringer i fremlagt budsjettforslag.

5.4 PENSJONSKOSTNADER & PREMIEAVVIK

Pensjon er budsjettetert med en forutsetning at tallene fra våre pensjonsleverandører er riktige. Vi har lagt til grunn deres anslag for 2016, men disse vil bli påvirket av mange faktorer gjennom budsjettåret og skaper en viss usikkerhet rundt denne betydelige kostnaden. Det vedvarende lave rentenivået, høy lønnsvekst og økt levealder medfører at pensjonskostnadene er forventet å øke utover det som kompenseres gjennom deflator med ca 0,8 mrd i makro.

Risør kommune har for driftsåret 2016 lagt inn en lavere beregnet avsetning til pensjonspremie i driftsenhetene innenfor fellesordningen (KLP18) enn i 2015 basert på foreløpige budsjetter fra KLP ultimo september-15. Det har gitt en kostnadsreduksjon på ca 2,5 mill som er spredt ut over hele virksomheten i budsjettet. Primo 2 tertial-16 vil det foreligge oppdaterte prognoser fra KLP basert på besetningen og pensjonsgrunnlaget inn i 2016.

Risør kommune har et stort akkumulert premieavvik som amortiseres over 15, 10 og 7 år. Dette medfører at vi skyver kostnader foran oss, og denne økende kostnaden (amortiseringsbeløpene) reduserer handlingsrommet til øvrig drift.

Rådmannen foretok i Handlingsprogram/økonomiplan (HP/ØP) 2015-2018 et viktig grep for å ta tak i problematikken, ved ikke å budsjettere med netto premieavviksinntekt utover det som forventes av amortiseringskostnader.

I HP/ØP 2016-2019 har rådmannen tatt neste steg ved å innarbeide amortiseringskostnaden i driften, og ikke legge inn forventet premieavviksinntekt. Risør kommune vil trolig få et premieavvik også i 2016, men ved å ikke legge inn inntekten gjør rådmannen driften uavhengig av inntekten og kan avsette denne i sin helhet til fond for dekning av senere års amortiseringskostnader.

5.5 LÆRLINGER

Det er budsjettetert med at Risør kommune vil ha 15 lærlinger i 2016. I bystyrets vedtak høsten 2015 ble det besluttet at rådmannen skulle tilstrebe å ta inn 20 lærlinger i 2016. Rådmannen har vurdert situasjonen slik at det er lite sannsynlig at vi får 10 nye kvalifiserte kandidater innenfor fagfeltene som kommunen kan tilby lærlinger, og ønsker dermed ikke å «reservere» ca kr.820.000 til denne kostnaden i budsjettet. Rådmannen vil allikevel jobbe med å ta inn ytterligere 5 lærlinger utover disse 15 høsten 2016, men vil da jobbe for å finne handlingsrom i budsjettet frem mot sommeren. Konsekvensen av å «reservere» disse ca kr.820.000 i budsjettet, vil være ytterligere kutt i alle driftsenhetene som ikke rådmannen finner fornuftig.

5.6 UTBYTTE AGDER ENERGI

Utbytte fra Agder Energi (AE) er satt til kr.6.786.000,- og er basert på selskapets utbyttepolitikk. Selskapet legger til grunn et «minimumsresultat» på kr.400 mill til utdeling av utbytte, og 60 % av resultatet utover dette. Eierne besluttet i 2015 å redusere utbyttegulvet fra 500 mill til 400 mill, som igjen gir en negativ effekt for Risør kommune på ca kr.468.000.

I budsjettet for 2013 ble det anbefalt av rådmannen å legges til grunn et fast utbyttegrunnlag i budsjettene fremover på 700 mill for å ha en stabil utbytteinntekt i budsjettet og planperioden fremover. Avvik fra det budsjetterte resultatet blir inndekket av, eller overført til, disposisjonsfond ved årsavslutning. Risør kommune har 1,17 % av aksjene i AE.

5.7 MVA-KOMPENSASJON PÅ INVESTERINGER

All mva-kompensasjon føres i 2016 direkte i investeringsregnskapet og inngår som en del av finansieringen av prosjektene.

5.8 REGIONALSTØTTE – RED. SATS ARBEIDSGIVERAVGIFT

Risør kommune fikk fra 1/7-2014 redusert sats på arbeidsgiveravgift sammen med 30 andre kommuner i landet. Risør kommune ble trukket ca 9,3 mill i rammetilskudd i 2015 som følge av endringen, og det var stor usikkerhet om hvordan videre behandling av dette uttrekket ville bli i årene fremover.

I kommuneproposisjonen som ble lagt frem i mai-15 ble det varslet at trekket ville bli nedtrappet jevnt over de neste 5 årene, frem mot 2020.

Risør kommune blir dermed trukket ca 7,6 mill i rammetilskuddet ifm denne ordningen i 2016. Dette medfører at det «frigis» omtrent 1,7 mill årlig frem mot 2020, hvor ordningen igjen skal revideres.

5.9 KOMMUNAL ØYEBLIKKELIG HJELP (KØH)

KØH innlemmes fra 2016 inn i rammetilskuddet til kommunene. Tidligere har dette blitt utbetalt som øremerket tilskudd til kommunene (50 %), og til helseforetakene (50 %). Risør kommunes andel på ca kr.950.00 har blitt direkte overført til Østre Agder som vertskommune for KØH. I 2016 er ca kr.1,9 mill innlemmet i rammetilskuddet som frie midler, som igjen må overføres direkte til Omsorgsenheten for å dekke regningen til Østre Agder i 2016. Dette er kompensert i rammen til Omsorg i 2016.

6) Driftsbudsjettet - fellesområdene

I de følgende avsnittene vil driftsbudsjettet bli presentert. Felles inntekter og utgifter, samt avsetninger til lønn og pensjon vil presenteres først. Deretter vil enhetenes budsjett gjennomgås. I denne gjennomgangen vil kun de viktigste punktene for hver enhet bli presentert. For nærmere informasjon om enhetens ansvar og virkeområde, samt budsjettkonsekvenser, henvises det til den enkelte enhets virksomhetsplan for 2016 som følger vedlagt.

6.1 FORDELING AV INITIELLE RAMMER FOR 2016

Rammer for 2016 ble i utgangspunktet fordelt ved at felles inntekter og utgifter, samt lønns- og pensjonsavsetninger ble anslått for å gi en ramme til fordeling til driftsenhetene. I beregningen er det lagt til grunn en prisvekst på 2,4 % og en lønnsvekst på 3,2 % som ga oss en deflator på 2,9 %. Disse faktorene ble brukt til framskrivning av opprinnelig budsjettet fra 2015 ut fra hva slags kostnad eller inntekt detaljbudsjettet innehar (lønn oppjustert med 3,2 % driftskostnader med 2,4 %).

Rammene som ble fordelt var som vist under.

Rådmanens forslag	Oppr.budsjett 2015	Ramme behov 2016	Ramme HP/ØP 2016	Kutt ramme ift behov
Rådmannen	23 103 000	23 782 000	23 101 000	681 000
Støttefunksjoner	10 291 000	10 637 000	10 333 000	304 000
Habilitering	26 478 000	27 311 000	26 529 000	782 000
Omsorg	94 140 000	97 154 000	94 728 000	2 426 000
Kultur	10 089 000	10 374 000	10 077 000	297 000
Plan og byggesak	1 178 000	1 257 000	1 221 000	36 000
VAR	-	0	0	0
Eiendom og tekniske tjenester	24 223 000	25 041 000	24 324 000	717 000
Barnehage og barneskole	90 172 000	93 111 000	91 399 000	1 712 000
Ungdomskole/VIRK	27 387 000	28 239 000	27 431 000	808 000
Helse & sosial	28 393 000	29 327 000	29 327 000	0
Sum driftsenhetene	335 454 000	346 233 000	338 470 000	7 763 000
Felles	-346 736 000		-364 260 000	0
Avsetninger	11 282 000		25 790 000	0
Sum fellesområdene	-335 454 000		-338 470 000	0
Kontrollsum	0		0	7 763 000

Initielle rammer 2016 fra økonomiplanen.

Etter at initielle rammer var lagt var det en underdekning på ca 7,7 mill ifht fremskrevet behov fra 2015 budsjett. Denne underdekningen ble fordelt etter «ostehøvelprinsippet» på alle enheter som visst i tabell 1.

Enhetene balanserte sine budsjetter ihht tildelt ramme i september/oktober, med de forutsetninger som måtte tas for å komme ned til riktig nivå.

Videre i prosessen ble det gjort noen endringer i rammene som er viktig å merke seg når man sammenligner rammene for 2016 med 2015.

Rådmanens forslag	Oppr.budsjett 2015	Ramme HP/ØP 2016	Ramme- korrigering	Korrigerte rammer-16
Rådmannen	23 103 000	23 101 000		23 101 000
Støttefunksjoner	10 291 000	10 333 000		10 333 000
Habilitering	26 478 000	26 529 000	-644 000	25 885 000
Omsorg	94 140 000	94 728 000	3 400 000	98 128 000
Kultur	10 089 000	10 077 000		10 077 000
Plan og byggesak	1 178 000	1 221 000	50 000	1 271 000
VAR	-	0	0	0
Eiendom og tekniske tjenester	24 223 000	24 324 000		24 324 000
Barnehage og barneskole	90 172 000	91 399 000		91 399 000
Ungdomskole/VIRK	27 387 000	27 431 000	0	27 431 000
Helse & sosial	28 393 000	29 327 000	2 394 000	31 721 000
Sum driftsenhetene	335 454 000	338 470 000	5 200 000	343 670 000
Felles	-346 736 000	-364 260 000	-1 950 000	-366 210 000
Avsetninger	11 282 000	25 790 000	-3 250 000	22 540 000
Sum fellesområdene	-335 454 000	-338 470 000	-5 200 000	-343 670 000
Kontrollsum Balanse	0	0	0	0

Rammeutvikling i budsjettprosessen.

1. Habiliteringsenheten har tidligere hatt kostnaden til Krisesenteret i sin ramme, men denne er nå overført til enhet for Helse & Sosial og håndteres av NAV. Rammene ble dermed korrigert med kr.644.000.
2. Omsorgsenheten har fått tilført kr.3,4 mill som består av følgende elementer:
 - Styrking rus/psykiatri 1,2 mill (overført fra tiltak i HP/ØP)
 - Frisklivsatsning 0,3 mill (overført fra tiltak i HP/ØP)
 - KØH 1,9 mill (overført fra fellesområdene pga innlemming i Rt)
3. Plan & byggesak har fått tilført kr.50.000 som følge av en ubalanse i budsjettet fra 2015 knyttet til tjenesten «universell utforming» som skal være selvfinansierende. Midlene er hentet fra fellesområdet.
4. Helse & sosial ble styrket med 1,75 mill knytte til tiltak i HP/ØP om økning av kostnader ved inntreden i barnevernsamarbeidet BiØ. Midlene ble overført fra tiltak i HP/ØP.

Underveis i budsjettprosessen har enhetene hatt mulighet til å spille inn driftstiltak utover de som ble vedtatt i HP/ØP, og rådmannen har i slutfasen vurdert disse.

Rådmanens forslag	Ramme HP/ØP 2016	Ramme- korrigering	Korrigerte rammer-16	Driftstiltak utenom HP	Justering KLP18	Rammer eks avskr 2016
Rådmannen	23 101 000		23 101 000	0	-104 933	24 145 000
Støttefunksjoner	10 333 000		10 333 000	0	-106 541	9 838 000
Habilitering	26 529 000	-644 000	25 885 000	0	-863 689	24 108 000
Omsorg	94 728 000	3 400 000	98 128 000	332 000	-650 338	97 809 000
Kultur	10 077 000		10 077 000	0	-62 098	10 015 000
Plan og byggesak	1 221 000	50 000	1 271 000	0	-64 828	1 208 000
VAR	0	0	0	0	0	0
Eiendom og tekniske tjenester	24 324 000		24 324 000	0	-231 143	23 892 000
Barnehage og barneskole	91 399 000		91 399 000	0	-390 886	93 432 000
Ungdomskole/VIRK	27 431 000	0	27 431 000	0	-35 888	26 066 000
Helse & sosial	29 327 000	2 394 000	31 721 000	1 144 000	-100 858	28 516 000
Sum driftsenhetene	338 470 000	5 200 000	343 670 000	1 476 000	-2 611 202	339 029 000
Felles	-364 260 000	-1 950 000	-366 210 000	0	210 000	-358 735 000
Avsetninger	25 790 000	-3 250 000	22 540 000	0	0	19 706 000
Sum fellesområdene	-338 470 000	-5 200 000	-343 670 000	0	210 000	-339 029 000
Kontrollsum Balanse	0	0	0	1 476 000	-2 401 202	0

Rammeutvikling i budsjettprosessen.

De tiltakene som ble prioritert inn er som følger:

1. Styrking av flyktningkontoret med 1,2 årsverk for å sikre god oppfølging av den økende andelen av flyktninger som Risør kommune mottar. Målet er styrking av en programrådgiver som følger opp deltakerne i INTRO-programmet for å nå målsettingen om at 60 % av deltakerne skal gå over i arbeid/utdanning. Kostnad ca kr.695.000 i 2016.
2. Styrking av helsestasjonen med 0,67 årsverk rettet inn mot asylsituasjonen. Tjenesten merker en vesentlig pågang på helsestasjonen som følge av utvidelse av asylmottaket da denne tjenesten er «førstelinjen» når det kommer nye asylanter til kommunen. Kostnad ca kr.449.000 i 2016.
3. Styrking av bemanningen sykehjemmet. Grunnbemanningen ved sykehjemsavdelingene er lav og tjenesten har stor pågang av pasienter med økte behov innen kreft, psykiatri og demens. For å kunne gi en forsvarlig behandling er det viktig å ha muligheten til å kunne øke bemanningen noe i perioder hvor trykket er størst. Rådmannen har besluttet at det skal gis et signal om behov for økt bemanning ved å tilføre enheten en «symbolsk» kompensasjon i første omgang. Kostnad kr. 332 000 i 2016. Rådmannen vil tilstrebe å fokusere på en økt grunnbemanning på sykehjemmet i tiden som kommer.

Som følge av forventet lavere pensjonspremie enn det som lå til grunn i HP/ØP, har rådmannen redusert forventet pensjons- % innenfor fellesordningen (KLP18) fra 22 % til 20,5 %. Dette ga en total kostnadsreduksjon for hele driften på ca 2,6 mill fordelt over alle driftsenhetene.

I oktober kom statsbudsjettet og rådmannen måtte ta en ny gjennomgang av fellesområdene opp mot forutsetningene som var lagt til grunn i HP/ØP.

Avviket mellom HP/ØP og rammene fra Statsbudsjettet var såpass stort at rådmannen måtte gjøre tiltak for ikke å belaste driftsenhetene ytterligere.

Rådmannen kartla endringer i forutsetningene på fellesområdene og har måttet gjøre følgende endringer fra HP/ØP.

1. Øke eiendomsskattegrunnlaget med 10 % som gir ca 1,4 mill i økte inntekter.
2. Redusere avsetning til lønn og pensjon med 1 mill. Dette kan forsvares med at forventet årslønnsvekst ble redusert fra 3,2 % i komPRP til 2,7 % i Statsbudsjettet.
3. Øke inntektene med forventet tilskudd knyttet til vertskommune for asylmottaket til 1,4 mill. Dette innebærer at rådmannen ikke har noen midler til å kompensere enheter for ekstra kostnader som oppstår som følge av asylsituasjonen, utover det som ligger i den enkelte enhets rammer.
4. Kutte i driftstiltakene i HP/ØP. Tiltakene som ble nedprioritert var utredningen av Steinmolo i Strandgata kr.300.000, og en reduksjon av styrkingen av vedlikehold av kommunale bygg med kr.500.000. Det siste tiltaket kan forsvares med at regjeringen har varslet en «tiltaks pakke» til kommunene knyttet til vedlikehold av skoler og omsorgsbygg. Foreløpige beregninger tilsier at Risør kan motta ca kr.600.000 fra denne tiltakspakken, uten at det er lagt frem noen endelige tall.

Rådmannen foreslår dermed følgende netto driftsrammer for 2016 eksklusive avskrivninger.

Budsjettammer ekskl.avskrivninger	Oppr.budsjett 2015	Forslag budsjett 2016
Rådmannen	23 103 000	24 145 000
Støttefunksjoner	10 291 000	9 838 000
Habilitering	26 478 000	24 108 000
Omsorg	94 140 000	97 809 000
Kultur	10 089 000	10 015 000
Plan og byggesak	1 178 000	1 208 000
VAR	-	0
Eiendom og tekniske tjenester	24 223 000	23 892 000
Barnehage og barneskole	90 172 000	93 432 000
Ungdomskole/VIRK	27 387 000	26 066 000
Helse & sosial	28 393 000	28 516 000
Sum driftsenhetene	335 454 000	339 029 000
Felles	-346 736 000	-358 735 000
Avsetninger	11 282 000	19 706 000
Sum fellesområdene	-335 454 000	-339 029 000
Kontrollsum Balanse	0	0

Rammer i rådmannens budsjettforslag for 2016 ekskl. avskrivninger.

6.2 FELLES INNTEKTER OG UTGIFTER

Felles inntekter og utgifter - Budsjettskjema 1 A					
	Oppr. budsjett 2015	Rev.budsjett 2015	Regnskap pr okt-15	Budsjett 2016	Note
Frie inntekter					
Kompensasjon fra Husbanken	-3 525 000	-3 525 000	0	-2 977 000	1
Reform 97	-386 000	-386 000	-289 404	-377 000	2
Motpost kalk.renter VAR området	-3 723 000	-3 723 000	0	-3 002 000	3
Rammetilskudd fra staten	-164 349 000	-165 524 000	-165 649 508	-167 351 000	4
Inntektsutjevning	-32 322 000	-31 207 000	-21 340 358	-33 378 000	4
Skjønnsmidler	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 400 000	4
Distriktstilskudd	-8 052 000	-8 052 000	-8 052 000	-8 275 000	4
Skatt på formue og inntek	-139 926 000	-138 326 000	-118 259 976	-148 117 000	4
Eiendomsskatt	-17 853 000	-17 853 000	-15 575 571	-19 353 000	5
Eiendomsskatt (verk og bruk)	-1 010 000	-1 010 000	-932 983	-1 060 000	5
Motpost avskrivninger (kun VAR)	-23 031 000	-23 031 000	0	-24 031 000	6
Sum frie inntekter	-395 777 000	-394 237 000	-331 699 800	-409 321 000	
Finansinntekter					
Renteinntekter	-1 750 000	-1 750 000	-1 034 512	-1 380 000	7
Renteinntekter fordringer	-100 000	-100 000	-136 253	-100 000	8
Utbytteinntekter	-7 254 000	-7 254 000	-8 244 405	-6 786 000	9
Mottatte avdrag Tjenna bh	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	10
Sum finansinntekter	-9 114 000	-9 114 000	-9 425 170	-8 276 000	
Samlede inntekter ramme 9	-404 891 000	-403 351 000	-341 124 970	-417 597 000	
Finanskostnader					
Bankgebyrer	100 000	100 000	133 700	100 000	12
Avsetning til tap på fordringer	0	0	-223	0	
Internkjøp- kun mot 17900	100 000	100 000	0	84 000	13
Renteutgifter	19 966 000	19 966 000	15 960 334	19 350 000	14
Overkurs 2004	908 000	908 000	0	908 000	15
Betalte avdrag	20 100 000	20 100 000	16 067 564	19 710 000	16
Avskrivninger tilskudd vann	71 000	71 000	0	71 000	17
Bruk av disposisjonsfond	-800 000	-800 000	0	0	11
Avsetninger til disp fond.	0	0	0	0	
Sum finanskostnader	40 445 000	40 445 000	32 161 375	40 223 000	
Sum avsetninger lønn og pensjon	11 282 000	2 303 000	-1 645 492	19 706 000	18
Til fordeling drift	-353 164 000	-360 603 000	-310 609 087	-357 668 000	
Sum fordelt på driftsenhetene	353 164 000	360 603 000	0	357 668 000	
Merforbruk/mindre forbruk	0	0	0	0	

Felles inntekter og utgifter- rammeområde18/19 (Budsjettskjema 1 A)

Forklaring til tallene:

- 1) Kompensasjonen er en virkning av investeringer godkjent av Husbanken og med husbankens rente på skolebygg, kirker og omsorgsboliger. Ordningen kompenserer etter gjennomsnittlig rente på Statskasseveksler med 0-3 mnd løpetid, tillagt 0,5 %. Nedgangen i rentemarkedet har medført svikt i denne kompensasjonen.
- 2) Beløpet, som er en kompensasjon for investeringer ifm reform-97, fremkommer i egen prognose etter statsbudsjettet, og løper/reduseres gradvis mot 2017.
- 3) VAR området skal dekke renter og avskrivninger på investeringer gjennomført i VAR-sektoren. Samme beløpet inngår i selvkostgrunnlaget for VAR, og utgiftene føres under rammeområde 8. Rentekompensasjonen beregnes på grunnlag av investeringer på VAR området, og gjennomsnittlig rente på 5-årig swap pålagt 0,5 % margin.
- 4) Skatt og rammetilskuddet er beregnet ved hjelp av KS sin prognosemodell. Til sammen tilsvarer beløpene 87,59 % av Risør kommunes frie inntekter i 2016. Summen av postene er kr. 358.521 000,-.
- 5) Eiendomsskattegrunnlaget er økt med 10 % fra 2015 til 2016 som gir en ekstra inntekt på ca 1,4 mill.
Skattesatsen på 7 ‰ og en reduksjonsfaktor på 50 % er opprettholdt. Etter retningslinjer fra departementet er inntekten fra eiendomsskatt regnskapsmessig delt mellom verk og bruk og andre eiendommer. Fordelingen er ikke nøyaktig beregnet men sett på som en sum samlet.
- 6) Motpost avskrivninger skal inntektsføres etter reglene i de kommunale regnskaps-bestemmelsene. Beløpet inntektsføres for at ikke avskrivningene skal gi resultateffekt i driftsregnskapet – det er avdragene som gjør.
- 7) Renteinntektene er beregnet av gjennomsnittlig likviditet på 60 mill, og beregnet ut fra forventet flytende 3 mnd NIBOR-rente (1,40 %), tillagt en rentemargin på 0,9 % ihht gjeldende bankavtale.
- 8) Renteinntekter eKKO er renteinntekter på kommunens fordringer.
- 9) Utbytte fra Agder Energi (AE) er basert på et utbytte på ca 700 mill. Risør kommune forutsetter dermed at AE vil få et resultat som er 300 mill bedre enn det som ligger til grunn som minimumsresultat fra selskapet ihht til vedtatt utbyttepolitikk. Rådmannen har dermed videreført «politikken» fra 2013 budsjettet for å ha en forutsigbar utbytteinntekt i driften.
Risør kommunes eierandel er 1,17 % som tilsvarer et utbytte på ca kr.6.786.000,-.
- 10) Årlig mottatt avdrag på lån til Tjenna barnehage.
- 11) Bruk av disposisjonsfondet i 2016 beløper seg til kr.500.000, men er lagt direkte på enhet for Plan & Byggesak, hvor tiltaket om «oppdydding i gml eiendomssaker» ligger. Tiltaket er ihht vedtatt HP 2016-2019.
- 12) Dette er gebyrer som følger av vår bankavtale og forvaltning av lån, samt kostnader til print og utsending av kommunens fakturaer. Portodelen av kostnaden fordeles ut på enhetene ved årets slutt ihht forbruk.

- 13) Intern kompensasjon til enhet for Eiendom & tekniske tjenester, og enhet for Plan & byggesak, for administrasjon av eiendomsskatten.
- 14) Renteutgifter er budsjettert ihht. estimert gjennomsnittlig låneportefølje i 2016. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig rente på ca.3,2 % på hele porteføljen i 2016. Se for øvrig kapittelet om vurderinger for ytterligere spesifisering.
- 15) Kostnader til innløsning av fastrente lån som ble gjort i 2004, og som belastes regnskapet med kr. 908 000,- i 30 år.
- 16) Beløpet som er lagt inn til avdrag er basert på kommunens estimerte lånemasse ved utgangen av 2015. Beløpet kan bli påvirket av minimumavdragsberegningen, men denne kan ikke endelig beregnes før etter årsoppgjøret for 2015 fordi man må hensynta hva som aktiveres av eiendeler ved årsslutt.
- 17) Avskrivningskostnad på anleggsbidrag til vann fra perioden 1981-2004 som løper frem mot 2044.
- 18) Felles avsetninger til lønns og pensjonsrelaterte kostnader som fordeles ut i drift etter hvert som kostnader påløper, samt avsetninger til tiltakene som videreført fra Handlingsprogram/Økonomiplan 2016. (se kap.nedenfor)

6.3 FELLES AVSETNINGER

Avsetning	Budsjett 2015	HP/ØP 2016	Budsjett 2016	Note
Lønnsoppgjør	6 000	7 000	6 000	1
Nto Premieavvik pensjon	0	9 500	8 900	2
Lærlinger	1 632	1 640	2 456	3
Handlingsprogrammet	2 650	7 650	3 800	4
Seniortiltak	700	-	-	5
Valg	300	-	-	6
VKOM tilskudd	0	-	-1 450	7
Sum avsetninger lønn & pensjon (191)	11 282	25 790	19 706	

Felles avsetninger – rammeområde 19

Forklaring til tallene:

- 1) Avsetningen skal dekke kommunens merutgifter til lønnsoppgjøret og pensjon i 2016. Vedrørende beregning av denne – se avsnittet om vurderinger.
- 2) Pensjon budsjetteres ut fra en % - andel av kommunens lønnsutgifter. Forskjellen mellom innbetalt premie og netto pensjonskostnad gir et premieavvik. Det positive avviket inntektsføres i budsjettåret og kostnadsføres (amortiseres) deretter over de neste 7 år. Ihht HP/ØP 2016-2019 har rådmannen gjort ytterligere tiltak for å gjøre økonomien uavhengig av denne konstruerte inntekten. I 2016 er det ikke budsjettert med inntekt fra premieavviket, kun beregnet amortiseringskostnad. Se også avsnitt om vurderinger.
- 3) Det er satt av midler til å kompensere driftsenhetene med ca 2,4 mill for læring i 2016, tilsvarende 15 stk. Rådmannen vil gjennom våren 2016

vurdere etterspørselen etter lærlingeplasser, behovet i kommunen, og den økonomiske muligheten for å øke med ytterligere 5, ihht bystyrets vedtak.

- 4) Avsetninger til tiltak og utredninger beskrevet i handlingsprogram og økonomiplan er kuttet med 0,8 mill for å saldere budsjettet i budsjettbehandlingen. De andre endringene fra HP/ØP er overføringer av tiltakene fra sentral avsetning ut på den aktuelle driftsenhet.

Tiltak i HP/ØP 2016	HP/ØP 2016-19	Budsjett 2016	Endring
Aktivitet for øk.sos.hjelp/tiltaktskoordinator	300	300	0
Ombygning Orrevn. (økt leieinnt)	-50	-50	0
Botilbud uten heldøgn tilstedeværelse	50	50	0
Legestilling Frydenborgsenteret	600	600	0
Bem.Ps.helse	1 200	0	-1 200
Gml kom eiendomsaker	500	0	-500
Støtte Risør Trebåtfestival	200	200	0
Overføring kommunal eiendom	50	50	0
Bobilparkering Tjenna (driftsinnt)	-200	-200	0
Vedl.hold kommunale bygg	1 000	500	-500
Vedl.holdsplan kom bygg	300	300	0
Reg.Steinmolo Strandgata	300	0	-300
Kreftkoordinator	240	240	0
KFK	300	300	0
TILF	50	50	0
Realfagsatsning skole og bhg	200	200	0
Veiledning lærere	60	60	0
Evaluering seniortiltak	-700	0	700
Etabl.kompetansetiltak (senior)	350	350	0
BiØ (inntreden)	1 750	0	-1 750
Barnevernsvakt	250	250	0
Frisklivsatsning	300	0	-300
Energimerking av bygg	400	400	0
Næringsplan	100	100	0
Omsorgsboliger Utredning	100	100	0
Sum totalt tiltak 2016	7 650	3 800	-3 850

Oversikt over tiltak i HP/ØP 2016-19 og endringer gjort i budsjettprosessen.

Tiltaket «Regulering av Steinmolo Strandgata», kr.300' er strøket som følge av rådmannens prioritering om hva kommunen har penger til å investere i de kommende årene.

Tiltaket «Vedlikehold kommunale bygg» er redusert med kr.500' som følge av at det varsles en tiltakspakke fra regjeringen ifm Statsbudsjettet til vedlikehold av skoler og omsorgsboliger.

Tiltaket «evaluering seniortiltak» som innebar å kutte ut de økonomiske seniortiltakene som kommunen har pr dd er korrigert bort (kr.700') da disse er budsjettet på egen post på fellesområdet. Det ble derfor dobbel positiv effekt av dette i HP/ØP, men ligger nå korrekt i budsjettforslaget.

- 5) Rådmannen har i budsjett 2016 kuttet de økonomiske virkemidlene i seniortiltakene i sin helhet. Dagens ordning for seniortiltak erstattes med eget tiltak i HP/ØP hvor det settes av kr.350' til kompetansehevede tiltak.

7) Enhetene

Videre følger hver enkelt enhets netto driftsrammer vist som enhet og pr tjeneste innad.

Risør kommune har tatt i bruk et nytt verktøy i årets budsjettprosess, og tabellene er dermed blitt noe endret fra tidligere år, men informasjonen som gis er den samme.

Rådmannen har som en vesentlig endring fra 2015 fjernet alle avskrivningskostnader fra den enkelte enhets driftsramme, og lagt dem separat på et eget ansvar. Dette medfører at rammene ikke er helt sammenlignbare fra 2015 til 2016 i noen enheter. Beløpet som er fjernet fra rammen kommer frem i egen linje i rapporten under posten «avskrivninger».

Oversikt nedenfor viser en samlet oversikt over hvor mye den enkelte ramme ser korrigert for avskrivninger fra 2015-2016. Alle avskrivninger, unntatt på ramme 08 VAR, er flyttet til rammeområde 18, hvor også motposten ligger.

Ramme	Enhet	Budsjett 2015
1	Rådmannen	1 065 000
2	Støttefunksjoner	44 000
4	Habilitering	25 000
5	Omsorg	896 000
6	Kultur drift	187 000
7	Plan & byggesak	51 000
8	Teknisk Drift - VAR	5 250 000
9	Eiendom & tekniske tjenester	14 762 000
11	Barneskoler, barnehager & PPT	580 000
12	Ungdomskole og Voksenopplæring	100 000
18	Felles utgifter og inntekter	71 000
Sum budsjett avskrivninger 2015		23 031 000

For mer utfyllende informasjon om hver enkelt enhets virksomhet henvises til Virksomhetsplanen for 2016 i eget dokument.

7.1 RÅDMANNEN

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Rådmann			
Overføringer med krav til motytelse	-2 184 000	-680 000	-930 000
Andre statlige overføringer	-200 000	-200 000	-500 000
Andre overføringer	-541 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-2 925 000	-880 000	-1 430 000
Lønnsutgifter	7 226 000	7 357 000	7 134 000
Sosiale utgifter	2 298 000	2 379 000	2 114 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	4 872 000	3 918 000	4 207 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	5 844 000	4 365 000	6 206 000
Overføringer	15 170 000	5 904 000	5 854 000
Avskrivninger	653 000	1 065 000	0
Fordelte utgifter	60 000	60 000	60 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	36 123 000	25 048 000	25 575 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	33 198 000	24 168 000	24 145 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	33 199 000	24 168 000	24 145 000
Bruk av disposisjonsfond	-806 000	0	0
Bruk av bundne fond	-298 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 104 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	247 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	247 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	32 342 000	24 168 000	24 145 000

Netto driftsrammer – Enhet for Rådmannen

Rådmannsenheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	1200	Administrasjon	3 659 428	3 642 000	3 734 918
	1202	Prosjekter	0	0	-150 000
11		Rådmannsgruppen	3 659 428	3 642 000	3 584 918
	1100	Revisjon og kontrollutvalg	976 256	1 032 000	1 176 000
	1201	Felles administrasjonsutgifter	349 582	358 000	375 000
	1800	Div felles inntekt/kostnad	827 704	817 000	749 000
	2550	Medfinansiering somatiske tjenester	8 311 717	0	0
	3900	Tilskudd til fellesrådet	4 309 998	4 510 000	4 510 000
	3920	Tilskudd til frimenighete	209 693	290 000	290 000
12		Rådmannsgruppen - felles	14 984 950	7 007 000	7 100 000
	1200	Administrasjon	1 856 422	1 767 000	1 473 475
	2333	Miljørettet helsevern	415 016	699 000	516 039
	3010	Plansaksbehandling	626 074	1 005 000	1 234 270
	3012	Kommuneplan	52 796	0	0
	3254	Tilskudd og næringsarbeid	1 519 350	1 337 000	1 351 270
	3259	Næringsprosjekter	0	0	0
13		Rådmannens stab	4 469 658	4 808 000	4 575 054
	1000	Politisk aktivitet	2 795 621	2 489 000	2 364 992
	1002	Politiske partier	90 004	90 000	90 000
	1802	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	0	5 000	5 000
	1803	Eldrerådet	5 532	5 000	5 000
14		Rådmannen politisk	2 891 157	2 589 000	2 464 992
	1200	Administrasjon	2 217 515	2 412 000	1 670 000
	1206	Felles IT tjenester	4 119 025	3 710 000	4 750 000
15		IKT - felles	6 336 540	6 122 000	6 420 000
		Sum enhet for rådmann	32 341 733	24 168 000	24 144 964

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Rådmannen

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjettet er stort sett en videreføring av 2015.

Enheten har en stor grad av faste kostnader til diverse felles kontingenter, tilskudd og vertskommunesamarbeid som gjør innsparinger i driften komplisert.

Kostnaden til kontrollutvalg og revisjon øker betydelig (+15 %) fra budsjett 2015, og er en kostnad som rådmannen ikke har lov til å påvirke, det er det kun bystyret som kan.

Rådmannen står uten kommunejurist og sekretær for politiske møter inn i 2016, og har budsjettert med 2 mnd ubesatt stilling i håp om å få erstattet funksjonen. Rådmannen har kuttet «formannskapetets tilleggsbevilgning» til kr.100.000, men bevart Barnas Bystyret på kr.50.000.

IKT kostnadene til vertskommunesamarbeidet DDØ øker med ca 1,3 mill som følge av underbudsjettering i 2015 og økt bemanning i DDØ.

Kirkevergen har søkt om en økning på kr.200.000 til kr.4.710.000 i søknad vedlagt budsjettsaken.

Rådmannen har videreført tilskudd til Kirkelig fellesråd på 2015 nivå ihht budsjettvedtak i fjor som sier at KFR skal kompenseres for lønnsøkning på lik linje med andre enheter. Denne avsetningen er dermed med i den sentrale lønnpotten.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.2 ENHET FOR STØTTEFUNKSJONER

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Støttefunksjoner			
Andre salgs- og leieinntekter	-495 000	-332 000	-336 000
Overføringer med krav til motytelse	-1 492 000	-495 000	-495 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-1 987 000	-827 000	-831 000
Lønnsutgifter	7 033 000	6 416 000	6 589 000
Sosiale utgifter	2 438 000	2 184 000	2 145 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 006 000	690 000	606 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 258 000	1 331 000	863 000
Overføringer	1 266 000	1 185 000	1 155 000
Avskrivninger	39 000	44 000	0
Fordelte utgifter	-668 000	-688 000	-688 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	12 372 000	11 162 000	10 669 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	10 385 000	10 335 000	9 838 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	10 385 000	10 335 000	9 838 000
Bruk av bundne fond	-526 000	-400 000	-400 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-526 000	-400 000	-400 000
Avsetninger til bundne fond	778 000	400 000	400 000
SUM AVSETNINGER (K)	778 000	400 000	400 000
NETTO DRIFTSRAMME	10 637 000	10 335 000	9 838 000

Netto driftsrammer – Enhet for Støttefunksjoner

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
		1200 Administrasjon	2 227 061	2 267 000	2 250 376
		1209 Utgifter tillitsvalgte	1 133 750	944 000	1 098 178
		1805 AMU	213 635	204 000	239 000
23		Støttefunksjoner - Personal	3 574 446	3 415 000	3 587 554
		1200 Administrasjon	4 043 120	3 601 000	3 433 360
24		Støttefunksjoner - Fellestjenesten	4 043 120	3 601 000	3 433 360
		1200 Administrasjon	3 019 185	3 319 000	2 817 400
		2830 Bolig tilskudd (husbank)	0	0	0
25		Støttefunksjoner - Regnskap og lønn	3 019 185	3 319 000	2 817 400
		Sum enhet for Støttefunksjoner	10 636 751	10 335 000	9 838 314

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Støttefunksjoner

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjett er stort sett en videreføring av 2015.

Enhetens kostnader består i vesentlighet av lønnsutgifter (ca 82 %), og flere interkommunale og vertskommune samarbeid som gir lite handlingsrom i driftsbudsjettet.

Enheten har gjort endringer i postombringingen som har redusert driften noe, og ytterligere nedbemanning vil få konsekvenser for publikumstilbudet.

Kostnaden til tillitsvalgte har økt med ca 16,3 % fra 2015 som følge av økning i frikjøpsordningen.

Kostnaden til vertskommunesamarbeidet med Kemnerkontor er redusert med kr.585.000 som følge av forslag i Statsbudsjettet om sentralisering av Skatteoppkreverfunksjonen fra 1/6-2016.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.3 ENHET FOR HABILITERING

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Habilitering & Enslige mindreårige flyktninger			
Andre salgs- og leieinntekter	0	-125 000	-125 000
Overføringer med krav til motytelse	-41 795 000	-48 674 000	-54 993 000
Andre statlige overføringer	-437 000	-7 679 000	-9 763 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-42 232 000	-56 478 000	-64 881 000
Lønnsutgifter	50 460 000	57 122 000	61 232 000
Sosiale utgifter	15 802 000	18 496 000	19 759 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 764 000	4 833 000	5 004 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	673 000	1 460 000	1 820 000
Overføringer	176 000	915 000	1 035 000
Avskrivninger	25 000	25 000	0
Fordelte utgifter	-261 000	130 000	140 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	68 639 000	82 981 000	88 989 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	26 407 000	26 503 000	24 108 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	26 407 000	26 503 000	24 108 000
Bruk av bundne fond	-76 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-76 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	437 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	437 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	26 768 000	26 503 000	24 108 000

Netto driftsrammer – Enhet for Habiliteringstjenesten og Enslige mindreårige flyktninger

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	1200	Administrasjon	872 783	947 000	1 101 713
	2343	Transporttjenester	482 297	476 000	461 000
	2346	Tilskudd VTA bedrifter	212 220	215 000	245 000
	2419	Prosjekt - Diagnose, behandlig, re-/habilitering	0	43 000	43 000
	2420	Sosialkontortjenester	0	679 000	717 935
	2422	Annet foreb. H/S-arbeid (støttekontakter)	0	1 883 000	1 138 000
	2523	Enslige mindreårige Vestlandsstykket	0	-3 644 000	-6 073 623
	2524	Enslige mindreårige uteboende	0	685 000	648 000
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	-23 335 812	-24 098 000	-25 297 750
	2544	Personlige assistenter	430 529	463 000	408 624
41		HAB - Leder	-21 296 874	-22 351 000	-26 608 101
	2341	Arbeidstrening	6 542 315	5 828 000	6 332 687
42		HAB - Linken	6 542 315	5 828 000	6 332 687
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	14 311 698	13 815 000	13 972 741
43		HAB - Orreveien	14 315 786	13 815 000	13 972 741
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	3 684 972	3 375 000	3 593 775
	2549	Avlastningsbolig - PU	232 832	228 000	228 000
44		HAB - Sandnes Ressadm	3 917 804	3 603 000	3 821 775
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	0	0	786 528
	2549	Avlastningsbolig - PU	5 535 193	2 217 000	21 427
45		HAB - Sandnes Resshus 1 og 2	5 535 193	2 217 000	807 955
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	1 803 995	1 750 000	1 860 321
46		HAB - Sandnes Resshus 3	1 803 995	1 750 000	1 860 321
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	11 566 212	11 812 000	12 278 607
47		HAB - Sandnes Resshus 4	11 566 212	11 812 000	12 278 607
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	6 988 566	6 896 000	7 580 539
48		HAB - Sandnes Resshus 5	6 988 566	6 896 000	7 580 539
	2542	Heldøgntilbud f.hemmede	-2 625 122	2 933 000	4 061 715
	2549	Avlastningsbolig - PU	20 462	0	0
49		HAB - Sandnes Resshus 6	-2 604 660	2 933 000	4 061 715
		Sum enhet for Habilitering og enslige mindreårige	26 768 337	26 503 000	24 108 239

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Habiliteringstjenesten og Enslige mindreårige flykntinger

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjett 2016 er stort sett en videreføring av dagens drift.

Ca 91 % av enhetens kostnader er knyttet opp til lønn, hvor utgiftene er knyttet opp til lovpålagte oppgaver eller forankret i vedtak, og har dermed lite fleksibilitet i driftsbudsjettet.

Enheten har store refusjonsinntekter knyttet til ressurskrevende tjenester og enslige mindreårige flykntinger, og salg av tjenester til andre kommuner. Enheten er følgelig meget sårbar for endringer i de løpende avtalene som ligger til grunn for salget, og ressursinnsatsen på de ressurskrevende brukerne. Enheten har en økning i ressursinnsatsen på ressurskrevende tjenester, samtidig som Statsbudsjettet legger opp til et høyere innslagspunkt for refusjonen. Enheten er forventet å bruke ca 58 mill på ressurskrevende tjenester som gir en forventet refusjon på ca 26,6 mill.

Bokollektivet for Enslige Mindreårige Flyktninger vil i 2016 få flere unge flyktninger ihht bystyrets vedtak, og må følgelig jobbe med å tilpasse dagens drift til flere og yngre beboere fordelt over flere lokasjoner. Styrkingen i integreringstilskuddet og tilskudd til enslige mindreårige gjør at denne driften trolig kan håndteres på en god måte.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.4 ENHET FOR OMSORG

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Omsorg			
Brukerbetalinger	-8 605 000	-8 500 000	-8 700 000
Andre salgs- og leieinntekter	-1 988 000	-1 720 000	-1 818 000
Overføringer med krav til motytelse	-9 227 000	-3 268 000	-3 268 000
Andre statlige overføringer	-879 000	0	0
Andre overføringer	-1 779 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-22 479 000	-13 488 000	-13 786 000
Lønnsutgifter	74 967 000	73 327 000	75 343 000
Sosiale utgifter	23 899 000	23 863 000	23 874 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	10 146 000	9 429 000	9 469 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 932 000	110 000	2 010 000
Overføringer	1 644 000	899 000	899 000
Avskrivninger	249 000	896 000	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	112 837 000	108 524 000	111 595 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	90 358 000	95 036 000	97 809 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	90 358 000	95 036 000	97 809 000
Bruk av bundne fond	-114 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-114 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	1 310 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	1 310 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	91 555 000	95 036 000	97 809 000

Netto driftsrammer – Enhet for Omsorg

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	1200	Administrasjon	935 778	883 000	975 499
	2343	Transporttjenester	102 500	103 000	0
	2537	Felles utg. Omsorgstjenester	-2 120 669	-1 275 000	-1 968 234
	2538	Legetjeneste Omsorgstjenester	1 245 840	900 000	1 170 659
	2541	Hjemmetjenester	-166 592	-36 000	-36 000
	2547	Leiebiler	1 309 403	1 760 000	1 560 000
	2548	Annen ref.kjøring	73 270	100 000	100 000
	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenesten	40	0	1 900 000
51		Omsorg - Leder	1 379 570	2 435 000	3 701 924
	2532	Korttidsavdeling	2 234 844	3 438 000	3 367 551
	2534	Dagsenter	865 624	970 000	964 997
	2541	Hjemmetjenester	26 571 984	27 052 000	26 642 505
	2544	Personlige assistenter	1 814 659	962 000	1 083 006
	2545	Omsorgslønn	43 479	56 000	50 000
52		Omsorg - avd hjemmetjenester	31 530 590	32 478 000	32 108 059
	2530	Institusjonspleie	13 566 452	13 605 000	13 650 242
	2539	Nattetjeneste - inst.	7 091 843	6 489 000	5 465 044
	2541	Hjemmetjenester	2 990 178	3 830 000	4 552 091
53		Omsorg - avd somatikk	23 648 473	23 924 000	23 667 377
	2530	Institusjonspleie	17 749 419	18 786 000	19 103 851
	2533	Vaskeri	1 032 277	1 085 000	1 067 977
	2535	Kjøkkentjenester	4 521 795	4 367 000	4 414 585
54		Omsorg - avd demens	23 303 491	24 238 000	24 586 413
	2414	Rehabiliteringsenhet	2 433 135	2 582 000	2 830 448
	2543	Psykiatritjeneste	9 259 268	9 379 000	10 914 941
55		Omsorg - Psykisk helse og rehabilitering	11 692 403	11 961 000	13 745 389
		Sum enhet for Omsorg	91 554 527	95 036 000	97 809 162

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Omsorg

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjettet er basert på videreføring av dagens drift inkludert satsningsområdene innenfor rus/psykiatri og Friskliv fra HP/ØP, i tillegg har enheten fått tilført ca 330.000 til styrkning av bemanningen på sykehjemmet.

Enheten har ca 89 % lønnskostnader i sitt budsjett som gjør at de fleste kutt som må gjennomføres vil gå utover bemanningen og tjenestetilbudet.

Enheten strykes også gjennom flere tiltak i Handlingsprogrammet som er viktig i utviklingen av omsorgsenheten og det fremtidige helsetilbudet i Risør kommune.

- Legestilling Frydenborgsenteret kr.600.000
- Kreftkoordinator kr.240.000
- Investeringer i «mobil pleie» og velferdsteknologi

Enheten har fått tilført kr.1,9 mill i rammen som følge av innlemmingen av tilskudd til Kommunal Øyeblikkelig hjelp i rammetilskuddet fra 2016. Disse midlene skal bare videreformidles til Østre Agder samarbeidet som er vertskommune for denne ordningen.

KOSTRA-tall viser at Risør kommune har en effektiv drift av omsorgstjenester hvor det leveres gode tjenester til mange brukere på en kostnadseffektiv måte. Samtidig viser demografianalyser at helse og omsorgssektoren bør styrkes i årene som kommer for å møte stadig aldrende befolkning, og økende pågang av pasienter med behov innen kreft, psykiatri og demens.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.5 ENHET FOR KULTUR

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Kultur			
Andre salgs- og leieinntekter	-3 406 000	-3 081 000	-3 173 000
Overføringer med krav til motytelse	-1 399 000	-232 000	-178 000
Andre statlige overføringer	-344 000	-545 000	-545 000
Andre overføringer	-79 000	-15 000	-15 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-5 228 000	-3 873 000	-3 911 000
Lønnsutgifter	4 350 000	4 313 000	4 108 000
Sosiale utgifter	1 443 000	1 472 000	1 348 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	2 467 000	2 095 000	1 794 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	3 589 000	3 330 000	3 163 000
Overføringer	3 560 000	2 752 000	2 799 000
Avskrivninger	136 000	187 000	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	15 545 000	14 149 000	13 212 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	10 317 000	10 276 000	9 301 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	10 318 000	10 276 000	9 301 000
Bruk av disposisjonsfond	-220 000	0	0
Bruk av bundne fond	-415 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-635 000	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	714 000
Avsetninger til bundne fond	221 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	221 000	0	714 000
NETTO DRIFTSRAMME	9 904 000	10 276 000	10 015 000

Netto driftsrammer – Enhet for Kultur

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	2023	Den kulturelle skolesekken	0	0	0
	2315	Skolemusikk	60 000	60 000	60 000
	3257	Designutvikling	175 001	175 000	175 000
	3750	Tilskudd museum og akvarie	514 183	550 000	550 000
	3770	Tilskudd kunstformidling	413 358	440 000	440 000
	3801	Støtte til idrettslag m.m	131 545	130 000	130 000
	3831	Int.kommunal kulturskole	1 946 652	1 832 000	1 855 237
	3850	Kulturkontoret	1 096 932	1 677 000	1 714 765
	3853	Div. kulturaktiviteter	1 483 510	1 072 000	1 098 763
62		Kultur - kultursjefen	5 821 181	5 936 000	6 023 765
	3700	Biblioteket	2 087 723	2 182 000	2 207 182
	3730	Risør Kino	607 602	750 000	166 095
	3852	Risørhuset kulturfagligdrift	356 651	373 000	578 977
63		Kultur - Risørhuset	3 051 976	3 305 000	2 952 254
	3255	Turistinformasjon	747 396	714 000	714 000
64		Kultur - Turistkontor	747 396	714 000	714 000
	2342	Risør Frivillighetssentral	283 442	321 000	324 883
65		Kultur - Frivillighetssentralen	283 442	321 000	324 883
		Sum enhet for Kultur	9 903 995	10 276 000	10 014 902

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Kultur

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjett 2016 er stort sett en videreføring av dagens drift.

Driften av Risør kino er redusert gjennom innsparinger/omfordeling på lønn, økte inntekter og bortfall av avskrivninger, men er basert på drift som i dag. Turistinformasjonstjenesten består i sin helhet av overføring av budsjettmidler til disposisjonsfond ifm avsetning til fremtidig bidrag til Risør By AS som viderefører dagens tjenester.

Det er lagt inn fullt årsverk til drift av Frivillighetssentralen for å tilfredsstille kravene som tilskuddsmidlene som tildeles krever.

Nedenfor vises en oversikt over tildelingene til lag og foreninger innenfor tjenesten Diverse kulturaktiviteter:

Lag/forening	Beløp tilskudd
Villvin Kunsthåndverksmarked	Kr.100.000
Risør Kammermusikkfest	Kr.630.000
Kanonjolla	Kr.10.000
Kulturprisen	Kr.15.000
Stipend Unge talenter (2 stk)	Kr.20.000
Risør Ungdomsteater	Kr.60.000
Risør bandverksted	Kr.10.000
Kulturnatt	Kr.75.000
17. mai komiteene	Kr.50.000
Ungdommens Kulturmønstring	Kr.17.000
Korps	Kr.50.000
Sang i Østregionen	Kr.50.000
Friluftsrådet Sør	Kr.68.000
Underskudds garantier/frie kulturmidler	Kr.104.000
Sum totalt tilskudd i budsjett 2016	Kr.1.259.000

Rådmannen har mottatt en søknad fra Risør Trebåtfestival om driftstilskudd på kr.400.000 pr år de neste 4 årene, ihht søknad vedlagt budsjettsaken.

Den nye festivalen mottok i 2015 kr.450.000 i tilskudd fra kommunen, og rådmannen har i HP/ØP lagt inn en nedtrapping av tilskuddet til festivalen fra kr.200.000 i 2016 ned mot 0 i 2020. Rådmannen følger vedtaket i HP/ØP inn i budsjettet for 2016 og imøtekommer ikke søknaden.

Rådmannen har mottatt en søknad fra Stiftelsen Risør Akvarium om økt tilskudd for 2016 ifm 20 års jubileum. Akvariet søker om tilskudd på kr.500.000 samt kr.500.000 til investering for oppgradering av lokalene og anskaffelse av nytt sandfilter. Rådmannen har ikke funnet rom for økning ihht søknaden og har videreført tilskuddet på kr.400.000 i budsjettet for 2016.

Prosjektet med utarbeidelse av jubileumsboken/Historieboken er startet opp i 2015 med en bevilgning på kr.600.000 som er videreført inn i 2016 og årene frem mot 2023.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.6 ENHET FOR PLAN & BYGGESAK

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Plan & byggesak			
Andre salgs- og leieinntekter	-4 255 000	-4 588 000	-4 273 000
Overføringer med krav til motytelse	-965 000	-226 000	-111 000
Andre statlige overføringer	-175 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-5 395 000	-4 814 000	-4 384 000
Lønnsutgifter	4 138 000	3 824 000	4 012 000
Sosiale utgifter	1 398 000	1 312 000	1 316 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	2 444 000	885 000	739 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	63 000	23 000	10 000
Overføringer	555 000	141 000	141 000
Avskrivninger	14 000	51 000	0
Fordelte utgifter	-45 000	-56 000	-40 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	8 568 000	6 180 000	6 178 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	3 173 000	1 366 000	1 794 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	3 173 000	1 366 000	1 794 000
Bruk av disposisjonsfond	-930 000	0	-500 000
Bruk av bundne fond	-255 000	-137 000	-86 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 185 000	-137 000	-586 000
Avsetninger til bundne fond	13 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	13 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	2 000 000	1 229 000	1 208 000

Netto driftsrammer – Enhet for plan & byggesak

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	3010	Plansaksbehandling	1 371 661	1 000 000	862 099
	3020	Byggesak	241 569	0	-48 238
	3030	Kart og Oppmåling	-279 348	-443 000	-351 803
	3200	Kommunale skoger	0	14 000	14 000
	3290	Land og skogbrukskontoret	556 108	708 000	731 506
	3355	Universell utforming	0	-50 000	0
	3600	Naturforvaltning	110 048	0	0
	3602	Fallvilt - komm.fond	0	0	0
	3851	Kulturvern	0	0	0
71		Plan og Byggesak	2 000 037	1 229 000	1 207 564
		Sum enhet for Plan & byggesak	2 000 037	1 229 000	1 207 564

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for plan & byggesak

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjett 2016 er stort sett en videreføring av driften i 2015, men med mindre midler til kjøp av konsulenttjenester ifm utredningsarbeid/planarbeid.

Budsjettet er inkludert videreføringen av tiltaket «gjennomgang/avklaring av gamle eiendomssaker» fra Handlingsprogrammet på kr.500.000, som er finansiert med midler fra Disposisjonsfond.

Enhetens inntekter er avhengig av byggeaktiviteten i markedet som er vanskelig å forutsi. Budsjetterte inntekter i 2015 har vist seg å være for optimistiske, i tillegg til nye regelverk for byggesaker uten søknadsplikt, og har gjort at enheten har redusert inntektsbudsjettet for 2016 med ca 320'.

Enhetens har et lite nettobudsjett, hvor lønnskostnadene utgjør ca 86 % av alle utgifter, som gir lite handlingsrom i budsjettet. Kutt i stillinger vil medføre bortfall av behandlingskapasitet, som igjen vil medføre tapte inntekter i stor utstrekning, mens økning i stillinger ikke automatisk medfører tilsvarende økte inntekter.

Enhetens utgifter må hovedsakelig kompenseres med økte inntekter på Byggesak og Kart og oppmåling, og rådmannen har følgelig måtte øke gebyrene noe inn i budsjettet for 2016 for å dekke opp for inntektssvikt og økte utgifter.

Gebyr-økningen fremmes i egen sak parallelt med budsjettbehandlingen, og følgelig er budsjettet avhengig av positivt vedtak for å være «gyldig».

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.7 VAR – VANN, AVLØP OG FEIER (SELVKOSTOMRÅDENE)

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
VAR - Selvkostområdene			
Andre salgs- og leieinntekter	-21 362 000	-20 926 000	-20 923 000
Overføringer med krav til motytelse	-182 000	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-21 544 000	-20 926 000	-20 923 000
Lønnsutgifter	4 378 000	4 437 000	4 522 000
Sosiale utgifter	1 480 000	1 714 000	1 450 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	6 975 000	6 101 000	6 101 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 832 000	1 701 000	1 701 000
Overføringer	1 000	0	0
Avskrivninger	4 374 000	5 250 000	5 321 000
Fordelte utgifter	3 164 000	4 351 000	3 630 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	22 203 000	23 554 000	22 725 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	658 000	2 628 000	1 802 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	659 000	2 628 000	1 802 000
Bruk av bundne fond	-10 063 000	-11 281 000	-10 576 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-10 063 000	-11 281 000	-10 576 000
Avsetninger til bundne fond	9 404 000	8 653 000	8 774 000
SUM AVSETNINGER (K)	9 404 000	8 653 000	8 774 000
NETTO DRIFTSRAMME	0	0	0

Netto driftsrammer – VAR (selvkostområdene)

Risør kommune har ansvaret for vann- og avløpstjenestene i kommunen, mens ØABV og RTA har ansvaret for hhv feiing og renovasjonstjenestene.

VAR-områdene er selvkostområder som gjør at det ikke blir noen netto driftsrammer på tjenestene.

Alle tjenester avregnes mot fond ved årets slutt, og er følgelig ikke noen direkte belastning på Risør kommunes driftsbudsjett.

Gebyrsatsene er vurdert innenfor alle avgiftsområder for å tilfredsstille kravene om 5 års grense for fondsdisponeringer, samt for å opprettholde stabile avgifter for innbyggerne. Risør kommune har relativt store VAR-fond og ønsker å bygge ned disse til et fornuftig nivå, hvor vi videre vil ha en «normal-utvikling» av gebyrene.

Som følge av opparbeidede fond i 5-årsperioden har rådmannen tidligere måtte sette ned avgiftene. For å stabilisere fond innenfor vannområdet har satsen for vann måtte tas opp igjen til 2014 nivå. Avløpsområdet er holdt uendret for å redusere fondet, men vil måtte økes opp igjen ila kommende år for å stabilisere driften og et trygt fondsnivå.

Både Vann- og Avløps-gebyrene har blitt redusert de siste årene som følge av pålagt fondsbruk, og vil i kommende år måtte økes noe igjen for å dekke den løpende driften av tjenestene.

Se for øvrig rådmannens innstilling for de enkelte gebyrsatsene.

Følgende tabell viser gebyrutviklingen de siste årene innenfor VAR-områdene i Risør kommune.

Gebyr / År	2012		2013		2014		2015		2016	
	Kr	% endr	Kr	% endr	Kr	% endr	Kr	% endr	Kr	% endr
Vann abonnement	1 386,00	5,00	1 386,00	0,00	1 386,00	0,00	1 289,00	-7,00	1 386,00	7,53
Vann forbruk pr. m3	7,34	5,01	7,34	0,00	7,34	0,00	6,83	-6,95	7,34	7,47
Avløp abonnement	2 125,00	0,00	1 700,00	-20,00	1 700,00	0,00	1 700,00	0,00	1 700,00	0,00
Avløp forbruk pr. m3	14,76	0,00	11,81	-19,99	11,81	0,00	11,81	0,00	11,81	0,00
Renovasjon normalabo.	2 430,00	0,00	2 626,00	8,07	2 874,00	9,44	2 940,00	2,30	2 920,00	-0,68
Feieavgift pr pipe	264,60	0,00	264,60	0,00	264,60	0,00	222,00	-16,10	222,00	0,00
Slamgebyr	1 080,00	-8,47	1 140,00	5,56	1 140,00	0,00	1 080,00	-5,26	1 080,00	0,00

Gebyrutvikling kommunale avgifter (selvkostområdene)

Hovedplan for vann og avløp i handlingsprogram og økonomiplan viser hvilke investeringer som vil bli gjort innenfor selvkostområdene fremover. Disse investeringene vil påvirke gebyrene fremover, men enheten jobber med å holde disse så stabile som mulig i perioden ved hjelp av selvkostfondene.

Risør kommune har relativt lave gebyrer sett i forhold til nabokommunene, men prisene sier ikke noe om kvaliteten på tjenestene som blir levert, og hvor god standard anleggene har i de enkelte kommunene. Rådmannens oppfatning er at det er god kvalitet og lave priser i Risør kommune.

Se for øvrig virksomhetsplan under Eiendom & tekniske tjenester.

7.8 ENHET FOR EIENDOM & TEKNISKE TJENESTER

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Eiendom og tekniske tjenester			
Andre salgs- og leieinntekter	-19 779 000	-20 295 000	-20 802 000
Overføringer med krav til motytelse	-5 807 000	-2 545 000	-2 470 000
Andre statlige overføringer	-448 000	-450 000	-450 000
Andre overføringer	-95 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-26 129 000	-23 290 000	-23 722 000
Lønnsutgifter	14 828 000	14 351 000	14 671 000
Sosiale utgifter	4 939 000	5 005 000	4 764 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	19 783 000	16 248 000	16 270 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	8 639 000	9 433 000	9 433 000
Overføringer	4 608 000	2 520 000	2 520 000
Avskrivninger	17 097 000	14 762 000	0
Fordelte utgifter	-44 000	-44 000	-44 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	69 849 000	62 275 000	47 614 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	43 720 000	38 985 000	23 892 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	43 722 000	38 985 000	23 892 000
Bruk av disposisjonsfond	-2 583 000	0	0
Bruk av bundne fond	-180 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-2 763 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	40 959 000	38 985 000	23 892 000

Netto driftsrammer– Enhet for Eiendom & tekniske tjenester

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
		1210 Eiendomsforvaltning	1 945 818	2 755 000	2 859 173
		1300 Drift av adm bygg	1 436 962	1 488 000	499 000
		2211 Drift av barnehagelokaler	1 286 914	1 157 000	214 000
		2221 Drift av skolelokaler	6 291 347	4 923 000	2 053 000
		2610 Drift av institusjoner	1 756 479	894 000	-1 520 000
		2650 Utleieboliger	629 931	537 000	-2 288 000
		2651 Kommunale festetomter	-173 995	-180 000	-180 000
		3253 Utleie næringsbygg/arel	-1 201 065	-1 206 000	-2 624 000
		3802 Idrettslokaler	599 316	644 000	0
		3810 Idrettsbygget	779 774	582 000	485 000
		3811 Idrettshallen	345 171	323 000	323 000
		3860 Kommunale kulturbygg	885 445	191 000	110 000
		3901 Presteboliger	-11 396	-56 000	-21 000
91		Eiendom og teknisk drift - leder	14 570 701	12 052 000	-89 827
		1300 Drift av adm bygg	76 386	104 000	91 659
		2211 Drift av barnehagelokaler	210 176	276 000	267 561
		2221 Drift av skolelokaler	1 107 256	1 335 000	1 298 563
		2610 Drift av institusjoner	1 255 171	1 096 000	1 090 260
		2650 Utleieboliger	261 055	310 000	303 914
		3253 Utleie næringsbygg/arel	19 853	69 000	65 974
		3810 Idrettsbygget	204 303	260 000	262 133
		3811 Idrettshallen	153 907	157 000	156 262
		3860 Kommunale kulturbygg	560 542	462 000	453 855
92		Eiendom - Vaktmestertjeneste	3 848 649	4 069 000	3 990 181
		1204 Kantine	25 919	117 000	112 297
		1300 Drift av adm bygg	1 209 372	1 317 000	1 514 771
		2211 Drift av barnehagelokaler	447 644	458 000	455 682
		2221 Drift av skolelokaler	3 510 381	3 525 000	3 639 787
		2610 Drift av institusjoner	2 218 644	2 307 000	2 586 400
		2650 Utleieboliger	87 434	75 000	66 963
		3253 Utleie næringsbygg/arel	1 047 443	888 000	702 637
		3810 Idrettsbygget	395 006	460 000	458 379
		3811 Idrettshallen	349 762	363 000	358 102
		3860 Kommunale kulturbygg	392 106	371 000	374 393
93		Eiendom - Renholdstjeneste	9 683 711	9 881 000	10 269 411
		3300 Tilskudd til Øysangfergen	425 000	425 000	425 000
		3320 Kommunale veier	5 703 729	5 585 000	3 664 584
		3321 Parkering	-494 841	-1 063 000	-1 118 706
		3322 Miljø og trafiksikkerhetstiltak	790 990	1 014 000	768 000
		3350 Parker og lekeplasser	621 985	385 000	247 354
		3380 Forebyggende arbeid	657 000	340 000	340 000
		3390 Brannvesen	6 259 459	7 630 000	7 403 000
		3391 Oljevernberedskap	44 884	45 000	45 000
		3600 Naturforvaltning	136 778	662 000	476 431
		3601 Skjærgårdstjenesten	328 146	0	201 925
		3607 Risør Havnevesen	-2 047 504	-2 381 000	-3 005 500
		3800 Drift av idrettsanlegg	409 042	341 000	275 004
94		Eiendom - Tekniske tjenester	12 855 668	12 983 000	9 722 092
		Sum enhet for Eiendom & tekniske tjenester	40 958 729	38 985 000	23 891 857

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Eiendom & tekniske tjenester

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjettet er stort sett basert på videreføring av driften i 2015, uten at man har kunnet justere fullt utfor forventet prisstigning på varer og tjenester som kreves i enheten.

ETT er den enheten som har vært belastet med majoriteten av avskrivninger frem til 2016. Budsjetterte avskrivninger i 2015 på ca 14,7 mill er korrigert ut av rammen i 2016 og utgjør mesteparten av rammeendringen.

Energikostnadene er redusert med ca 450.000 fra 2015 nivå med bakgrunn i forventet samme prisnivå på strømmen som i 2015, og et estimert lavere forbruk. Anskaffelsen av Risør Biovarmeanlegg vil medføre noe økte priser på energi til sykehjemmet og kommunehuset ifht tidligere, som følge av at dette har vært drevet på «gamle avtaler» frem til overtakelse.

Samtidig som det investeres i energieffektiviseringstiltak i kommunale bygg, medfører også oppgraderinger av gamle bygg behov for økt energi ifm av kjølesystemer og ventilasjonsanlegg, og budsjettposten er dermed usikker.

Enhetens leieinntekter økt med ca kr.500.000 basert på en økning i antall utleieobjekter.

Enheten har økt satsene på båtplassleie med 3 % for å fange opp den løpende prisstigningen og unngå store sprang i leien fremover. Se nye leiesatser i vedlegg.

Enheten hadde vedtak i Handlingsprogrammet om økt bevilgning til vedlikehold av kommunale bygg. Dette tiltaket har Rådmannen måtte redusere fra kr.1 mill til kr.500.000 for å balansere budsjettet. Enhet for eiendom har i driftsbudsjettet for 2016 ca 1,5 mill til vedlikehold av ca 55.000m2 kommunale bygg, som har et stort vedlikeholdsbehov. I tillegg er det varslet en tiltakspakke for vedlikehold av omsorgs- og skolebygg i Statsbudsjettet. Foreløpige beregninger er satt til ca kr.600.000 for Risør kommune, men det er varslet kutt i denne posten i tilleggsproposisjonen som kom ifm asylsituasjonen. Beløpet er dermed usikkert, men Aust-Agder vil bli prioritert som tilskuddsmottaker.

Totalt vil dermed Eiendomsforvaltningen ha ca 2,5 mill til vedlikehold i 2016, noe som tilsvarer ca 45,5 kr. pr m2 kommunale bygg.

Enheten mottar også kr.300.000 for utarbeidelse av vedlikeholdsplan, og kr.400.000 til energimerking av kommunale bygg fra HP/ØP i 2016.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.9 ENHET FOR BARNEHAGE, BARNESKOLE & PPT

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Barneskoler, barnehager & PPT			
Brukerbetalinger	-6 128 000	-7 220 000	-6 890 000
Andre salgs- og leieinntekter	-740 000	-673 000	-638 000
Overføringer med krav til motytelse	-7 709 000	-8 155 000	-9 936 000
Andre statlige overføringer	-1 037 000	-1 993 000	-1 993 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-15 613 000	-18 041 000	-19 457 000
Lønnsutgifter	53 561 000	56 398 000	58 965 000
Sosiale utgifter	15 583 000	16 631 000	16 689 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	4 303 000	4 424 000	4 200 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	31 377 000	30 113 000	31 532 000
Overføringer	890 000	717 000	1 572 000
Avskrivninger	149 000	580 000	0
Fordelte utgifter	183 000	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	106 046 000	108 863 000	112 958 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	90 433 000	90 822 000	93 502 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	90 434 000	90 822 000	93 502 000
Bruk av disposisjonsfond	-250 000	0	0
Bruk av bundne fond	-130 000	-70 000	-70 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-380 000	-70 000	-70 000
Avsetninger til bundne fond	220 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	220 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	90 274 000	90 752 000	93 432 000

Netto driftsrammer – Enhet for barnehage, barneskole og PPT

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	2020	Grunnskoleundervisning	26 644 849	26 887 000	25 956 064
	2150	SFO	1 381 314	978 000	766 598
	2151	FFO (Fotball Fritids Ordningen)	3 900	0	0
111		Barnehage og Barneskole - Risør	28 030 063	27 865 000	26 722 662
	2010	Kommunale barnehager	2 425 209	2 961 000	3 412 037
	2020	Grunnskoleundervisning	3 639 915	3 682 000	3 774 868
	2150	SFO	150 302	168 000	121 558
112		Barnehage og Barneskole - Hope	6 215 426	6 811 000	7 308 463
	2020	Grunnskoleundervisning	10 723 260	10 396 000	10 927 879
	2150	SFO	384 587	411 000	350 479
113		Barnehage og barneskole - Søndeled	11 107 847	10 807 000	11 278 358
	2010	Kommunale barnehager	6 474 674	5 847 000	6 196 440
114		Barnehage og barneskole - Fargeskrinet bhg	6 474 674	5 847 000	6 196 440
	2010	Kommunale barnehager	3 321 873	3 555 000	3 775 872
115		Barnehage og barneskole - Trollstua bhg.	3 321 873	3 555 000	3 775 872
	2021	PP-tjenesten	0	2 054 000	2 186 000
	2900	PP-tjenesten int.komm.samarbeid	0	0	0
117		Barnehage og barneskole - PPT	0	2 054 000	2 186 000
	1200	Administrasjon	1 963 869	1 126 000	1 113 839
	2010	Kommunale barnehager	1 341 739	1 314 000	1 403 976
	2011	Private barnehager (tilsk	26 126 301	25 180 000	27 050 000
	2020	Grunnskoleundervisning	831 614	1 201 000	1 484 378
	2113	Førskoletiltak	2 636 621	2 767 000	2 749 761
	2114	Førskoletiltak minoritetsbarn	10 999	0	0
	2230	Skoleskyss	2 213 456	2 225 000	2 162 000
119		Barnehage og barneskole - Leder	35 124 599	33 813 000	35 963 954
		Sum enhet for Barnehager, barneskole og PPT	90 274 482	90 752 000	93 431 749

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for barnehage og barneskole

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjettet for 2016 er basert på videre drift fra 2015, men med interne overføringer av budsjettmidler mellom skolene (inkludert USK/VIRK), samt at enheten har fått tilført ca 1 mill fra Helse & Omsorg får å dekke økningen i tilskudd til private barnehager.

Barnehager

Oppholdsbetalingssatsene for barnehager er økt til foreslått maks pris kr.2.655 ihht føringer i Statsbudsjettet, og hensyntatt moderasjonsordningen knyttet til familier med lav inntekt.

Tilskudd til private barnehager er beregnet ut fra ny forskrift gjeldende fra 1/1-2016 og foreløpig beregnede nye satser er tatt inn i Rådmannens innstilling. Beregningen er ikke endelig da det er mange uklarheter i beregningsmodellen som kom fra UDIR 9/11-2015. Det vil bli jobbet med denne parallelt med budsjettbehandlingen og legges frem i bystyrets behandling.

Enheten har budsjettert med 27 mill i kostnad til tilskudd til de private barnehagene. Kostnaden er usikker som følge av at tilskuddssatsen ikke er ferdig beregnet, og at det er stor usikkerhet rundt barnesammensetningen i 2016 fordelt mellom kommunale og private barnehager.

De kommunale barnehagene har en økning i budsjettet fra 2015 på ca 1 mill som følge av bla. feilbudsjettering av personal i Fargeskrinet i 2015, og aktivitetsvekst på Hope og Trollstua.

Til tross for dette vil de kommunale barnehagene drifte med en minimumsbemanning i 2016

Barneskolene

Enheten har gjort en intern omfordeling av budsjetttrammene fra Risør barneskole til Sønedeled barneskole med ca 1 mill for å korrigere for endringer i skolene over tid.

Risør barneskole har som følge av denne korreksjonen redusert sin ramme med ca 467.000 fra 2015, som er løst gjennom generelle kutt i driften og omorganisering i skoleadministrasjonen.

Sønedeled skole har fått tilført midler og dermed også fått bemannet opp for å dekke opp for økt elevtall, og samtidig kuttet i utgifter til skolemateriell for å komme ned på korrekt Kostra-nivå.

Hope skole har videreført driften fra 2015, men måttet kutte i driftspostene for å dekke inn lønnsvekst.

Grunnskolen har en nedgang i antall elever, men opplever samtidig økte behov for oppfølging av enkeltelever som tar mye ressurser fra den ordinære driften. Skolene må derfor tilstrebe å søke gode, effektive løsninger for å håndtere situasjonen innenfor sine rammer.

Rådmannen foreslår en økning i betalingssatsene på SFO med 3 % for å fange opp den generelle prisstigningen og dermed unngå store prisendringer i fremtiden. Risør kommune subsidierer SFO-ordningen med ca 1,2 mill i 2016.

Skole og barnehage styrkes også gjennom vedtatte tiltak i HP/ØP

- KFK (kompetanse for kvalitet) kr.300.000
- TILF (tidlig innsats i lærende fellesskap) kr.50.000
- Realfagsatsning kr.200.000
- Veiledning av nye lærere kr.60.000

Budsjettet for PPT er videreført fra 2015, men er nå inkludert Gjerstad i kommunesamarbeidet, samt en liten styrkning av de merkantile ressursene.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.10 ENHET FOR UNGDOMSSKOLE OG VOKSENOPPLÆRING

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Ungdomskole og Voksenopplæring			
Andre salgs- og leieinntekter	-684 000	-200 000	-574 000
Overføringer med krav til motytelse	-12 076 000	-9 799 000	-12 072 000
Andre statlige overføringer	-125 000	0	-225 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-12 884 000	-9 999 000	-12 871 000
Lønnsutgifter	26 559 000	24 934 000	26 229 000
Sosiale utgifter	6 766 000	6 266 000	6 393 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	3 682 000	3 358 000	3 717 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	2 074 000	2 400 000	2 100 000
Overføringer	665 000	558 000	638 000
Avskrivninger	40 000	100 000	0
Fordelte utgifter	-107 000	-130 000	-140 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	39 679 000	37 486 000	38 937 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	26 794 000	27 487 000	26 066 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 000	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	26 795 000	27 487 000	26 066 000
Bruk av bundne fond	-150 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-150 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	43 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	43 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	26 688 000	27 487 000	26 066 000

Netto driftsrammer – Enhet for Ungdomsskole og voksenopplæring

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	1204	Kantine	-74 408	0	0
	2020	Grunnskoleundervisning	22 891 744	22 226 000	21 841 858
	2026	Gr.skole - andre kommuner	1 937 577	2 300 000	2 000 000
121		Risør ungdomskole	24 754 913	24 526 000	23 841 858
	2130	Voksenoppl./Fremmedspråkl	1 118 891	2 184 000	1 416 396
	2131	Voksenopplæring utv.hemm.	814 057	777 000	807 858
122		Risør ungdomskole - VIRK	1 932 948	2 961 000	2 224 254
		Sum enhet for Ungdomsskole & VIRK	26 687 861	27 487 000	26 066 112

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Enhet for Ungdomsskole og voksenopplæring

Kommentarer til budsjett for 2016

Budsjettet for 2016 er stort sett en videreføring av dagens drift.

Enheten har kuttet i driften for å bidra til rammene i barneskolene. Budsjettet er redusert med ca 1,3 mill fra 2015, hvor ungdomskolen har tatt ned lønnskostnadene og kostnad til elever i andre kommuner, og VIRK har økt lønnskostnadene og justert inntektene ihht vekst.

Ungdomskolen får en klasse mindre på høsten neste år som medfører en reduksjon av lærerstillinger. Kuttene vil likevel utgjøre en større reduksjon slik at det blir mindre timer til fordypningsfag og valgfag i 2016.

Betaling for elever i grunnskole i andre kommuner er redusert med 300.000, men er en usikker faktor ifht hvor mange som vil gå på skole i andre kommuner neste år. De siste årene har denne kostnaden vært på mellom 1,9 - 2,0 mill.

VIRK opplever stort vekst gjennom blant annet økt behov fra asylanter som er et usikkerhetsmoment ifht løpende drift. Økt bemanning dekkes inn ved økte tilskudds inntekter fra staten.

VIRK opplever som følge av aktivitetsveksten utfordringer med undervisningslokaler, og at det er for lite ressurser til administrasjon av enheten, som igjen gjør situasjonen meget sårbar.

Se for øvrig enhetens virksomhetsplan.

7.11 HELSE & SOSIAL (NAV, BARNEVERN & HELSETJENESTER)

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Helse og Sosial			
Brukerbetalinger	-209 000	-250 000	-250 000
Andre salgs- og leieinntekter	-1 418 000	-1 280 000	-1 310 000
Overføringer med krav til motytelse	-8 724 000	-1 017 000	-877 000
Andre statlige overføringer	-14 779 000	-14 981 000	-19 543 000
Andre overføringer	-1 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-25 131 000	-17 528 000	-21 980 000
Lønnsutgifter	26 064 000	20 944 000	15 387 000
Sosiale utgifter	5 466 000	3 952 000	2 877 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	4 376 000	3 728 000	3 516 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	13 270 000	9 404 000	20 364 000
Overføringer	9 301 000	7 953 000	8 412 000
Fordelte utgifter	186 000	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	58 663 000	45 981 000	50 556 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	33 533 000	28 453 000	28 576 000
Mottatte avdrag på utlån	-103 000	-125 000	-125 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-103 000	-125 000	-125 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 000	0	0
Utlån	182 000	65 000	65 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	183 000	65 000	65 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	80 000	-60 000	-60 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	33 613 000	28 393 000	28 516 000
Bruk av bundne fond	-135 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-135 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	210 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	210 000	0	0
NETTO DRIFTSRAMME	33 687 000	28 393 000	28 516 000

Netto driftsrammer – Helse & Sosial

Enheten inneholder følgende tjenester:

Ansvar	Tjeneste	Tjenestenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	1200	Administrasjon	698 898	146 000	146 000
	2419	Prosjekt - Diagnose, behandlig, re-/habilitering	-4 617	0	0
	2420	Sosialkontortjenester	403 902	0	0
	2422	Annet foreb. H/S-arbeid (støttekontakter)	1 722 829	0	0
	2440	Barnevernstjeneste	0	0	0
131		Helse og Sosial- Leder	2 821 012	146 000	146 000
	2021	PP-tjenesten	1 987 579	0	0
	2900	PP-tjenesten int.komm.samarbeid	-1	0	0
132		Helse og Sosial - PPT	1 987 578	0	0
	2420	Sosialkontortjenester	4 335 500	4 692 000	5 475 641
	2423	Forebyggende edrusk.arb.	-47 375	5 000	-25 000
	2760	Kvalifiseringsprogram	1 324 602	2 025 000	1 525 000
	2810	Økonomisk sosialhjelp	5 458 448	4 825 000	5 325 000
	2811	Tilskudd til Komm.avgifte	6 798	5 000	0
	2830	Bolig tilskudd (husbank)	0	-40 000	-40 000
133		Helse og Sosial - Sosial	11 077 973	11 512 000	12 260 641
	2440	Barnevernstjeneste	2 567 018	2 241 000	4 236 000
	2510	Støttekont,tilsynsfør.mm	854 733	723 000	2 151 000
	2511	Besøks-og avlastn.hjem	1 024 194	1 175 000	0
	2512	Barneverntiltak	411 184	710 000	0
	2520	Fosterhjem	4 968 257	4 259 000	6 095 000
	2522	Plassering på institusjon	1 248 864	1 201 000	0
134		Helse og Sosial - Barnevern	11 074 250	10 309 000	12 482 000
	2421	Flyktningekontoret	1 558 108	2 158 000	2 801 859
	2750	Introduksjonsstønad	4 008 505	3 925 000	4 825 000
	2815	Økonomisk hjelp til flykt	3 581 984	2 803 000	3 603 000
	8500	Flytningettilskudd	-12 793 675	-13 552 000	-19 328 000
135		Helse og Sosial- Flyktning	-3 645 078	-4 666 000	-8 098 141
	2314	Oppvekst	0	541 000	571 863
	2320	Helsestasjonstjenester	3 830 134	3 790 000	4 612 118
	2322	Skolehelsetjeneste	194 621	236 000	0
	2330	Helserådtjenester	155 072	175 000	175 000
	2410	Turnuskandidat	178 410	459 000	475 093
	2411	Driftstilskudd leger	2 804 167	2 798 000	2 798 000
	2412	Driftstilskudd fysioterap	1 675 634	1 545 000	1 545 000
	2413	Legevakt og legevaksentr	1 533 440	1 548 000	1 548 000
136		Helse og Sosial - Helse	10 371 478	11 092 000	11 725 074
		Sum enhet for Helse & sosial	33 687 213	28 393 000	28 515 574

Netto driftsramme for den enkelte tjeneste under Helse & Sosial

Kommentarer til budsjett for 2016

Enhetenes budsjett er basert på videre drift fra 2015, samt styrking av både flyktningetjenesten og helsestasjonstjenester.

Som følge av økte tilskuddsinntekter knyttet til flyktningeområdet har enheten overført ca 1 mill til enhet for barnehager, barneskoler og PPT.

Enhetenes økonomi er meget sårbar ifht kostnader på lovpålagte tjenester som leveres innenfor sosial, flyktning og barnevern, da disse er svært uforutsigbare og lite påvirkelige.

Enhetene underlagt Helse & sosial står overfor store usikkerheter i driften i årene som kommer, knyttet til flyktning og asylsituasjonen i kommunen. Helsestasjonen som første «treffpunkt» for asylantene, NAV-flyktning som ansvarlig for å integrere flyktningene som kommer på en god måte, og NAV-sosial som blir oppfølgende instans etter 5 års perioden. Konsekvensene av å ikke gjøre en solid jobb i denne fasen vil være alvorlige på lang sikt.

NAV sosial har en videreføring av 2015-driften korrigert for kostnad med Krisesenter på kr.644.000 som ble korrigert i rammen fra Habiliteringstjenesten. Det er overført 0,5 mill fra Kvalifiseringsprogrammet til økonomisk sosialhjelp som følge av at det er få kvalifiserte deltakere til programmet, og det er en klar sammenheng mellom disse postene.

NAV-sosial få tilført kr.300.000 fra HP/ØP knyttet til tiltaket «aktivitetsplikt» som trer i kraft i 2016. Effekten av denne ordningen er usikker, men tiltaket har et potensiale til å gi positive utslag på utgifter til økonomisk sosialhjelp dersom det blir håndtert på en fornuftig måte.

NAV flyktning har blitt styrket med ca 1,2 årsverk til «programrådgiver» som følge av økningen i flyktningemassen, og ønske om et større fokus på integreringsarbeidet og oppfølging av deltakere i INTRO-programmet.

Enheten forventer en økning i integreringstilskuddet på ca 5,7 mill fra budsjett 2015, som bidrar til å dekke enhetens utfordringer med økonomisk sosialhjelp og kostnader til INTRO-programmet.

Helsestasjonen har blitt styrket med kr.879.000 i rammene i tråd med regjeringens satsningsområder. I tillegg har tjenesten blitt styrket med ytterligere ca 450.000 til å øke bemanningen rettet inn mot asyl. Skolehelsetjenesten er fra 2016 integrert i helsestasjonstjenesten.

Nytt interkommunalt barnevernsamarbeid trer i kraft 1/1-2016, og alle ansatte overføres dermed til Gjerstad kommune. Budsjettene fastsettes av vertskommunen Gjerstad, og rådmannen har i HP/ØP tatt høyde for kostnadsøkning på 1,75 mill fra 2014 budsjettet. Som følge av ekstra utgifter til de nye lokalene ble budsjettet noe høyere enn forventet.

Enheten vil også bli stryket gjennom tiltaket i HP/ØP med kr.250.000 til etablering av barnevernsvaktordning i 2016.

Se for øvrig virksomhetsplaner innenfor hver sektor:

- NAV
- Helse

8) Investeringer i 2016

Investeringsbudsjettet er lagt frem og grundig omtalt i økonomiplanen 2016-2019 som ble fremlagt formannskap i august, og bystyret i september. Vi legger derfor kun frem hovedtallene for investeringene som skal gjennomføres i 2016 fordelt på de nye satsningsområdene.

8.1 INVESTERINGSBUDSJETTET 2016

Investeringsbudsjett 2016 (i hele 1000)						
Tiltak	Ref.HP/ØP 16-		INV Bto	Mva-komp	Annen fin.	Lån
	19	MVA-komp				
Mobil pleie	6,3,4	100 %	300	-60	0	-240
Tilpasning/utbygning Orreveien	6,5,33	100 %	2 500	-500	0	-2 000
Velferdsteknologi/med.utstyr	6,5,46	100 %	1 000	-200	0	-800
Infrastruktur velferdsteknologi	6,5,47	100 %	200	-40	0	-160
Inventar & hvitevarer Frydenborgsenteret	6,5,49	100 %	400	-80	0	-320
Samlokalisering av helsetjenestene	6,5,32	50 %	0	0	0	0
RUV - Risør Utvikling og Vekst	6,5,1	0 %	750	0	0	-750
Oppdatering av kartgrunnlag	6,5,14	100 %	400	-80	0	-320
Egenkapital KLP	6,7,19	0 %	1 500	0	-1 500	0
Hovedplan V/A	6,5,3	0 %	1 400	0	0	-1 400
Biler og utstyr - Eiendom & Teknisk	6,5,26	50 %	1 200	-120	0	-1 080
Utvidelse kirkegård & minnelund	6,5,12	100 %	5 625	-1 125	0	-4 500
IKT barnehager og skoler	6,1,6	100 %	400	-80	0	-320
Utvidelse av Trollstua bhg	6,5,9	100 %	0	0	0	0
Nedgravde renovasjonstanker i sentrum	6,5,8	100 %	1 000	-200	0	-800
Bobilparkering Tjenna	6,6,2	0 %	1 000	0	0	-1 000
Etablering steinmolo Stangholmen	6,6,6	0 %	0	0	0	0
Kommunale kaier	6,6,5	0 %	2 100	0	0	-2 100
Gatelys utskifting kvikksølvarmatur	6,4,4	100 %	1 250	-250	0	-1 000
Brann og ledelys kom.bygg	6,5,28	100 %	1 000	-200	0	-800
Båthavner - Utskiftning flytebrygger	6,5,10	0 %	1 500	0	0	-1 500
Parkering i Sentrum	6,6,1	0 %	150	0	0	-150
Brannstasjon/Verksted	6,5,27	50 %	0	0	0	0
Oppgr. idrettsanlegg Kjemepsteinen	6,2,3	100 %	12 042	-2 397	-4 130	-5 515
Ladestasjoner El-bil	6,4,1	100 %	250	-50	0	-200
Kommunale utleieboliger	6,5,2	0 %	6 500	0	-1 500	-5 000
Trafikksikkerhets-/nærmiljø/friluftstiltak	6,5,20	100 %	800	-160	-400	-240
Oppgradering kommunale veier	6,4,13	100 %	1 250	-250	0	-1 000
Sum investeringer 2016			44 517	-5 792	-7 530	-31 195

Investeringsbudsjettet for 2016 med spesifisert finansiering

Enkelte av tiltakene som er foreslått i investeringsbudsjettet er basert på «vage anslag» og må derfor legges frem i egne saker når tiltakene er nærmere utredet. Dette gjelder spesielt tiltakene:

- Kommunale kaier
- Utvidelse kirkegård og minnelund
- Nedgravde renovasjonstanker sentrum
- Oppgradering idrettsanlegg Kjempeteinen

Disse tiltakene er avhengige av mange faktorer som ikke er lett å beregne i en tidlig fase av prosjektet. Det være seg tilgang på fyllmasse/stein, omfang av ønsket arbeid, og hvilke tilskuddsordninger som kan etableres i prosjektene.

Tiltaket «kommunale utleieboliger» er usikker med hensyn til andel av tilskuddsmidler lagt til grunn i denne investeringen. Husbanken kan gi tilskudd til inntil 40 % av investeringen ved søknad. Det er i budsjettet for 2016 lagt inn 30 % tilskudd på boligene, men tilskuddsandelen varierer fra prosjekt til prosjekt.

Tiltaket «Kommunale kaier» har oppstått som følge av en kontroll på de kommunale kaiene våre, hvor det er nødvendig med oppgradering-/sikrings-tiltak. Enhet for Eiendom og tekniske tjenester prioriterer delprosjektene etter vurderinger. Kostnaden er usikker da man ikke vet hva som bør gjøres av direkte tiltak innenfor hvert delprosjekt.

Tiltaket «utvidelse kirkegårder og minnelund» er påstartet i 2015, men videre arbeid med prosjektet for 2016 er inne i en uklar fase ifht hva som er mulig å gjøre innenfor lover og regler knyttet til kirkegårder. Kostnaden for 2016 fremstår derfor som usikker.

Tiltaket «Oppgradering idrettsanlegg Kjempeteinen» er utvidet fra å bestå av utskifting fra gress til kunstgress med undervarme, til også å ta med ny løpebane og tilrettelegging for tilkobling mot kunstisbane. Kostnadene er basert på foreløpige priser, og vil bli lagt ut på anbud i overgangen 2015-2016.

Tiltaket «Oppgradering av kartgrunnlag» er utvidet med kr.78.000 fra HP/ØP som følge av oppdaterte kostnadsanslag fra leverandøren.

For ytterligere spesifisering vises det til referansen som henviser til Handlingsprogram og Økonomiplan for 2016-2019 hvor prosjektet er nærmere beskrevet.

9) Vurderinger

I dette avsnittet gjøres noen vurderinger av budsjettet for 2016 som er presentert over. Innledningsvis vil statsbudsjettets virkninger for Risør kommune omtales. Deretter følger kommentarer til driftsbudsjettet og til slutt investeringsbudsjettet.

9.1 STATSBUDSJETTETS BETYDNING FOR RISØR KOMMUNE

Utvikling i frie inntekter - Skatt og rammetilskudd

Statsbudsjettet legger til grunn en vekst i samlede inntekter på 7,3 mrd og en vekst i frie inntekter på 4,2 mrd til kommunesektoren, altså omtrent det som ble signalisert i kommuneproposisjonen i mai (4 - 4,5 mrd.).

Slik prognosen i statsbudsjettet for 2016 viser, blir Risør kommunes samlede frie inntekter i 2015 på ca kr.344,9 mill. I budsjettet som presenteres her ligger samlede frie inntekter for 2016 på ca kr.359,1 mill.

Oppgavekorrigerte vekst (dvs. vekst i frie inntekter korrigert for omlegginger) fra 2015 til 2016 er på kr.13,2 mill. tilsvarende ca 3,81 %. Dette er nominell vekst, og vekst i lønn og andre kostnader vil redusere den reelle økningen.

Lønnsveksten for 2016 forventes i statsbudsjettet å bli på 2,7 %. Prisveksten forventes å være 2,7 %. De frie inntektene økes med en deflator der lønnsvekst vektet 2/3 og prisvekst 1/3. Det betyr at for 2015 er deflator 2,7 %.

Realveksten for Risør kommune fra 2015 til 2016 blir dermed på ca 1,11 % og vises som nedenfor.

Forventet realvekst budsjett 2016	
Anslag frie inntekter 2015	344 859
Oppgavekorr.inntekter 2015	1 072
Anslag oppg.korr.frie inntekter 2015	345 931
Anslag frie inntekter -2016 Sb	359 117
Oppgavekorrigert vekst 15-16 i kr.	13 186
Oppgavekorrigert vekst 15-16 i %	3,81 %
Deflator 2016	2,70 %
Realvekst	1,11 %

Realvekst frie inntekter

De frie inntektene fra statsbudsjettet som ble lagt frem 7.oktober 2015 viser følgende:

	2015	2016	Endring	%-vis vekst
Innbyggertilskudd	155 157	157 205	2 048	
Utgiftsutjevning	18 804	16 774	-2 030	
INGAR	-439	166	605	
Særsilt fordeling	-8 802	-6 794	2 008	
Distriktstilskudd	8 052	8 275	223	
Ordinært skjønn	1 600	1 400	-200	
Korrigeringer SB	939	0	-939	
Sum Rt u/skatt	175 311	177 026	1 715	0,98 %
Nto inntektsutj	31 207	33 378	2 171	6,96 %
Sum Rammetilskudd	206 518	210 404	3 886	1,88 %
Skatt på formue og inntekt	138 326	148 117	9 791	7,08 %
Skatt & rammetilskudd	344 844	358 521	13 677	3,97 %

Skatt og rammetilskudd fra statsbudsjettet

Endringene i rammetilskuddet tilsvarer en økning på 1,88 %, og en økning i skatteinntekten med ca 7,08 %, sammenlignet med siste prognose for 2015. Totalt en økning på ca 3,97 %.

Risør kommune er 4,39 % dyrere å drifte enn gjennomsnittet av landet, og 0,85 % billigere sammenlignet med 2014 ihht utgiftsbehovsindeksen.

Utgiftsbehovsindeksen viser at vi blir færre innbyggere i aldersgruppene 0-15 år (og spesielt i 2-5 år) og 80-89 år som er tunge grupper i indeksen. Samtidig vokser vi særsilt i aldersgruppen 67-79 år (pensjonistene + 59 stk), og har en netto befolkningsøkning på 16 personer fra i fjor. Til tross for befolkningsøkningen endrer utgiftsbehovet seg negativt, som igjen skyldes at vi vokser i «feil» aldersgrupper.

Endringen i befolkningen slår ut på hvor mye kommunen får i rammetilskudd, men utviklingen i alderssammensetningen er interessant sett opp mot hvordan rådmannen bør prioritere sin fordeling av de midlene vi har.

Ser man på de siste 3 års utvikling kan det vises slik;

Aldersgruppe	2013	2016	Endring	Utg.behov
0-1 år	132	129	-3	0,8082
2-5 år	282	272	-10	0,8049
6-15 år	802	765	-37	0,9168
16-22 år	635	638	3	1,0299
23-66 år	3 875	3 869	-6	0,9669
67-79 år	748	906	158	1,3169
80-89 år	301	271	-30	1,1490
90+ år	88	85	-3	1,4594
Totalt	6 863	6 935	72	

Dersom man kategoriserer dette over i 3 kategorier kan det vises slik;

- Barn/ungdom: 50 færre innbyggere
- Videregående/yrkesaktive: 3 færre innbyggere
- Pensjonister/eldre: 125 flere innbyggere

Sentrale endringer

Skolene

- Økt timetall i realfag 5-7 trinn med 1 time fra høsten-16
- Kompetansesatsing for lærere
- Økt lærlingtilskudd med kr.2.500 pr kontrakt i 2016.

Barnehagene

- Makspris i barnehagene settes til kr.2.655 pr mnd.
- Mer fleksibelt barnehageopptak
- Økt kompetanse gjennom barnehagelærerutdanning og styrking av det pedagogiske arbeidet i barnehagene.
- 100 % likeverdig behandling av private barnehager
- Endring av forskrift om tilskudd til private barnehager.

Helse & Sosial

- Videreføring av styrking av helsestasjon og skolehelsetjeneste i kommunene.
- Flere psykologer i kommunene

Omsorg

- Kommunal øyeblikkelig hjelp innlemmes i rammetilskuddet til kommunen
- Videre satsning på kommunale tjenester til rusavhengige og personer med psykiske lidelser.
- Dagtilbud til hjemmeboende personer med demens frem mot 2020.

Habilitering

- Økning i innslagspunktet for refusjon av utgifter til Ressurskrevende Tjenester med kr.10.000 i tillegg til at innslagspunktet er justert for forventet lønnsvekst.

Flyktning og integrering

- Økning i bevilgning til utleieboliger (Husbanken)
- Økt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Satsingsområder - oppsummert

Rådmannen har særfordelt midler knyttet til Helsestasjonstjenestene og Rus/psykiatri i rammefordelingen, mens de variable elementene er forsøkt tatt hensyn til innenfor hver enkelt enhets rammer ved utarbeidelse av driftsbudsjettene.

Rådmannen har i tillegg satset ekstra på økt bemanning i flyktningetjenesten knyttet til veksten i flyktninger, og på helsestasjonstjenester som følge av økningen i antall asylanter i asylmottaket i kommunen.

9.2 DRIFTSBUDSJETTET

Oppsummert ser driftsbudsjettene til de enkelte enhetene ut slik som vist under, med både brutto og netto rammer.

Enhet	Bto utgifter	Bto inntekter	Nto ramme
Rådmannen	25 575 000	-1 430 000	24 145 000
Støttefunksjoner	11 757 000	-1 919 000	9 838 000
Habilitering	88 989 000	-64 881 000	24 108 000
Omsorg	111 595 000	-13 786 000	97 809 000
Kultur drift	13 926 000	-3 911 000	10 015 000
Plan & byggesak	6 218 000	-5 010 000	1 208 000
Teknisk Drift - VAR	31 499 000	-31 499 000	0
Eiendom & tekniske tjenester	47 658 000	-23 766 000	23 892 000
Barneskoler, barnehager & PPT	115 264 000	-21 833 000	93 431 000
Ungdomskole og Voksenopplæring	39 077 000	-13 011 000	26 066 000
Helse & Sosial	50 621 000	-22 105 000	28 516 000
Felles utgifter og inntekter	58 862 000	-417 597 000	-358 735 000
Avsetninger	21 156 000	-1 450 000	19 706 000
Sum	622 197 000	-622 198 000	0

Rammene for den enkelte enhet delt opp i brutto og netto.

Tabellen kan også vises gjennom et kakediagram som viser enhetens andel av de totale netto driftsrammene.

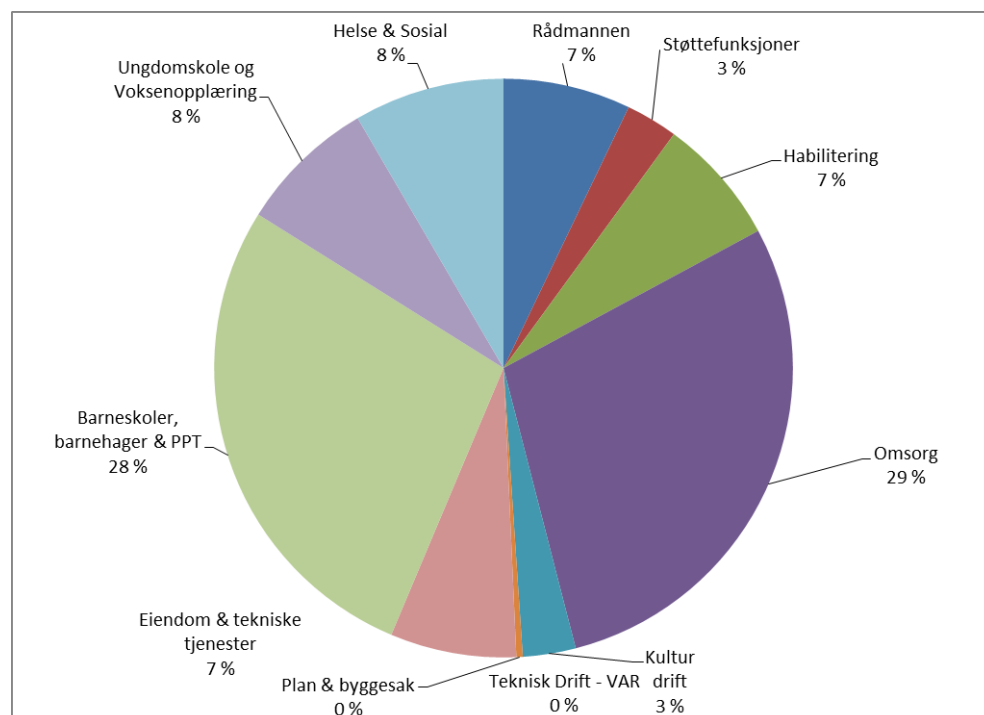
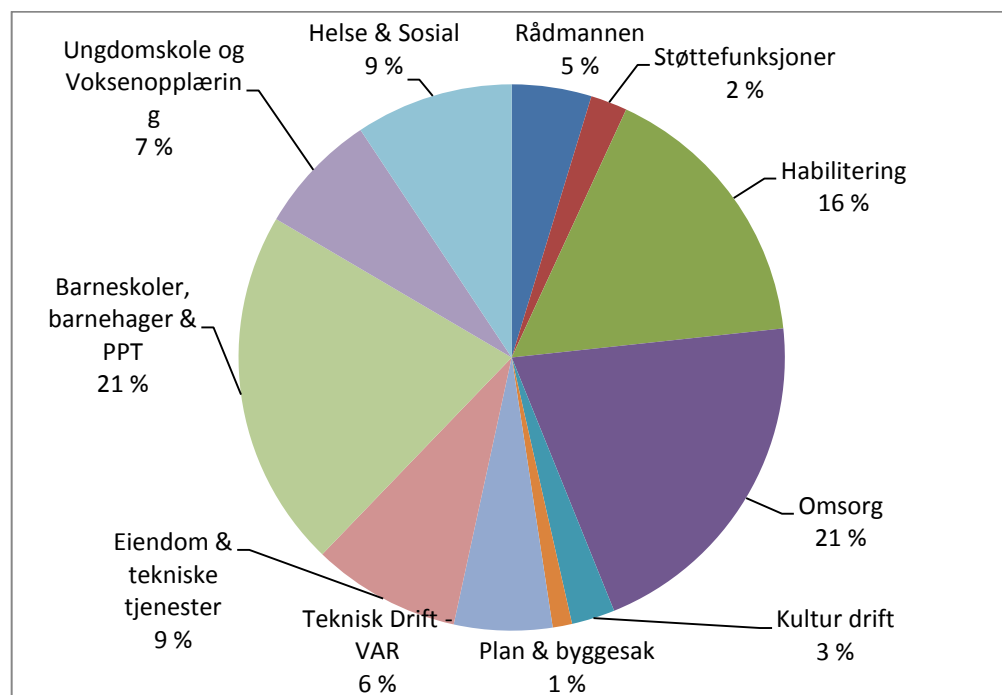

Diagram over %-vis andel av netto driftsrammer.

Samme kakestykke kan også vises med brutto driftsrammer, og som dermed fremhever de innteksterke (og inntektsavhengige) driftsenhetene.

Som man kan se av tabellene over er omsorg og barneskoler/barnehager/PPT de største enhetene både på brutto og netto nivå. Dette medfører også at dette er de enhetene som må ta største delen av kaka når det kuttes med osthøvel.

Risør kommune har over mange år kun tatt kutt med osthøvel, og i liten grad fordelt kuttene etter en kvalifisert analyse av utgiftsbehovene i kommunen, eller forsøkt å tilpasse til befolkningsframskrivninger. Etter mange år med osthøvel er det nå mange enheter som sliter med å få balansert budsjettet, da det ikke er mer å kutte på uten at det påvirker tjenestene vesentlig, og kan få negativt utslag.

Rådmannen vil inn mot HP/ØP 2017-2020 jobbe med å finne fordelingsnøkler som fordeler budsjettet på en mer kvalifisert vurdering, og har etablert en «KOSTRA-gruppe» som skal jobbe frem forslag ila våren 2016.

Netto driftsresultat i budsjettet 2016

Tabellene under viser brutto og netto driftsresultat i budsjettet for 2016. Den første tabellen viser tall for hele den kommunale produksjonen. Den andre tabellen viser tall for kommunal produksjon eksklusive VAR områdene.

Hovedoversikt drift			
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Brukerbetalinger	-15 136 000	-15 970 000	-15 840 000
Andre salgs- og leieinntekter	-54 172 000	-53 220 000	-53 972 000
Overføringer med krav til motytelse	-101 374 000	-75 091 000	-85 330 000
Rammetilskudd	-212 775 000	-206 323 000	-210 404 000
Andre statlige overføringer	-30 830 000	-29 759 000	-37 823 000
Andre overføringer	-2 495 000	-15 000	-15 000
Skatt på inntekt og formue	-134 355 000	-139 926 000	-148 117 000
Eiendomsskatt	-17 513 000	-18 863 000	-20 413 000
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-568 650 000	-539 167 000	-571 914 000
Lønnsutgifter	284 892 000	275 755 000	280 648 000
Sosiale utgifter	75 650 000	83 274 000	91 628 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	64 453 000	55 809 000	55 722 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	70 564 000	63 670 000	79 202 000
Overføringer	39 661 000	32 494 000	34 825 000
Avskrivninger	22 855 000	23 031 000	24 031 000
Fordelte utgifter	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	558 074 000	534 033 000	566 056 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-10 577 000	-5 134 000	-5 858 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-10 918 000	-9 104 000	-8 266 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-113 000	-135 000	-135 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-11 031 000	-9 239 000	-8 401 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	20 248 000	20 874 000	20 258 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	18 557 000	20 100 000	19 710 000
Utlån	182 000	65 000	65 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	38 987 000	41 039 000	40 033 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	27 956 000	31 800 000	31 632 000
Motpost avskrivninger	-22 855 000	-23 031 000	-24 031 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-5 475 000	3 635 000	1 743 000
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-3 347 000	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 869 000	-800 000	-500 000
Bruk av bundne fond	-12 342 000	-11 888 000	-11 132 000
Bruk av likviditesreserve	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-20 558 000	-12 688 000	-11 632 000
Overført til investeringsregnskapet	24 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	3 347 000	0	714 000
Avsetninger til bundne fond	12 881 000	9 053 000	9 174 000
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	16 253 000	9 053 000	9 888 000
Udisponert overskudd	-9 781 000	0	0
Til inndekning senere år (underskudd)	0	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-9 781 000	0	0

Økonomisk oversikt drift inkl. selvkostområdene (VAR)

Hovedoversikt drift eks VAR			
	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Brukerbetalinger	-15 136 222	-15 970 000	-15 840 000
Andre salgs- og leieinntekter	-32 809 512	-32 294 000	-33 049 000
Overføringer med krav til motytelse	-101 191 660	-75 091 000	-85 330 000
Rammetilskudd	-212 775 397	-206 323 000	-210 404 000
Andre statlige overføringer	-30 829 761	-29 759 000	-37 823 000
Andre overføringer	-2 495 179	-15 000	-15 000
Skatt på inntekt og formue	-134 354 830	-139 926 000	-148 117 000
Eiendomsskatt	-17 513 396	-18 863 000	-20 413 000
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0
SUM DRIFTSINNETEKTER (B)	-547 105 957	-518 241 000	-550 991 000
Lønnsutgifter	280 514 074	271 318 000	276 125 000
Sosiale utgifter	74 170 532	81 560 000	90 180 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	57 477 479	49 708 000	49 621 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	68 731 831	61 969 000	77 501 000
Overføringer	39 659 608	32 494 000	34 825 000
Avskrivninger	18 480 990	17 781 000	18 710 000
Fordelte utgifter	-3 163 564	-4 351 000	-3 630 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	535 870 950	510 479 000	543 332 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-11 235 007	-7 762 000	-7 659 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-10 917 986	-9 104 000	-8 266 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-112 926	-135 000	-135 000
SUM EKSTERNE FINANSINNETEKTER (E)	-11 030 912	-9 239 000	-8 401 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	20 247 786	20 874 000	20 258 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	18 556 761	20 100 000	19 710 000
Utlån	182 206	65 000	65 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	38 986 753	41 039 000	40 033 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	27 955 841	31 800 000	31 632 000
Motpost avskrivninger	-22 855 119	-23 031 000	-24 031 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-6 134 285	1 007 000	-58 000
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-3 347 344	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 869 000	-800 000	-500 000
Bruk av bundne fond	-2 279 172	-607 000	-556 000
Bruk av likviditesreserve	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-10 495 516	-1 407 000	-1 056 000
Overført til investeringsregnskapet	23 963	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	3 347 344	0	714 000
Avsetninger til bundne fond	3 477 624	400 000	400 000
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	6 848 931	400 000	1 114 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-9 780 870	0	0

Økonomisk oversikt drift ekskl. selvkost-områdene (VAR)

Netto driftsresultat i budsjettet som fremlegges er negativt med kr.1,74 mill som gir et negativt netto driftsresultat på ca 0,3 %. Dersom vi ser bort fra VAR-området, får vi et positivt netto driftsresultat på kr.58.000 noe som gir et positivt netto driftsresultat på ca 0,01 %. Årsaken til forskjellen er at VAR området finansieres fra bundne driftsfond hvor vi i 2016 bruker ca 1,8 mill til å finansiere selvkostområdene i stedet for å øke gebyrene.

Brutto-driftsresultat viser et overskudd på kr.5,85 mill (1,02 %) totalt sett, og på kr.7,66 mill (1,39 %) når vi ser bort fra VAR områdene.

Dette betyr at kommunen i 2016 vil bruke ca kr.7,6 av driftsmidlene til å dekke finansutgifter, som er en reduksjon på ca 1,2 mill sammenlignet med budsjettet for 2015. Reduksjonen skyldes delvis nedgangen i rentemarkedet, og delvis en reduksjon i budsjettert avdrag sammenlignet med budsjett 2014.

Gjeldssituasjonen i kommunen medfører at kommunens følsomhet overfor rentemarkedet er stor, som igjen kan medføre at en større andel av driftsmidlene må gå til å dekke kapitalkostnader i stedet for bedret tjenestetilbud i driftsenhetene.

Et viktig element i de svake netto driftsresultatene er tiltaket rådmannen har gjort med premieavviksinntekten for 2015 og 2016. I 2015 nøytraliserte rådmannen premieavviksinntekten mot amortiseringskostnaden slik at effekten ble = 0 i driftsregnskapet. I 2016 har rådmannen fjernet hele premieavviksinntekten og budsjettert inn amortiseringskostnaden på 8,9 mill som gir et direkte utslag i driftsregnskapet.

Kommunenes Sentralforbund (KS) anbefaler å budsjettere med et netto driftsresultat på ca 1,75 % av sum driftsinntekter, som tilsvarer et netto driftsresultat på ca 9,6 mill. Det har ikke vært mulig å legge opp budsjettet til dette nivået i 2016 som følge av omleggingen med premieavviket og svak vekst. Rådmannen ser på det som viktig å tilstrebe å tilpasse driften i årene som kommer til å ha et overskudd for å skaffe større handlingsrom til prioriteringer, samt for å sette av reserver til å sikre et fortsatt godt tjenestetilbud i fremtiden.

Rådmannen har i sitt budsjett videreført prinsippet om å skjerme disposisjonsfondet i størst mulig grad ved ikke bruke av dette for å finansiere økt drift i 2016. De kr.500' som er budsjettert brukt av disposisjonsfondet i 2016 går til dekning av 1 tiltak i Handlingsprogrammet som ikke er ment til å «kjøre opp» driftsnivået i enhetene.

Lønn

I budsjettforslaget for 2016 har kommunens utgifter til lønn økt med ca kr.7,5 fra revidert budsjett 2015. Dette tilsvarer 2,06 % økning.

Inkludert i denne økningen ligger utgifter til kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet med hhv.ca 1,5 mill og 4,8 mill på belastning lønn innen Helse & Sosial. Korrigerer vi veksten for disse «eksterne» lønnskostnadene, vil veksten bli på ca kr.7,1 mill, eller ca 1,98 %.

	Revidert		Endring	
	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Endring kr	%
Lønnskostnader	280 968	280 648	-320	-0,11 %
Sosiale kostnader	83 793	91 628	7 835	9,35 %
Sum	364 761	372 276	7 515	2,06 %
Kvalifiseringsprogrammet	2 000	1 500	(500)	-25,00 %
Introduksjonsprogrammet	3 900	4 800	900	23,08 %
Sum	358 861	365 976	7 115	1,98 %

Utvikling lønnsutgifter

Vi kan se at veksten i lønnsutgifter negativ, mens forventet årslønnsvekst i er lagt til 2,7 %. Avviket her kan delvis skyldes overføringen av alle ansatte i barnevernstjenesten til vertskommunesamarbeidet BiØ fra 1/1-16.

Årsaken til at de sosiale kostnadene vokser vesentlig mer enn lønnskostnadene skyldes i hovedsak at det ikke budsjetteres med premieavvikinntekt i 2016, som i 2015 utgjør ca 7,9 mill.

Se for øvrig enhetenes virksomhetsplaner for ytterligere informasjon vedrørende endringer i bemanningen.

Ved vurdering av avsetning til lønnsoppgjøret 2016 benytter vi en modell fra Telemarkforskning som hensyntar forventet årslønnsvekst i statsbudsjettet (2,7 %), korrigert for overheng (0,60 %).

Beregning blir da som følger:

Estimert lønnsmasse 31/12-15			Beløp
Årslønnsvekst	372 276	2,70 %	10 051
Overheng fra 2015	372 276	-0,60 %	(2 234)
Lønnsavsetning 2016			7 818

Beregning av avsetning til lønnsoppgjøret 2016

Beregningsmodellen tilsier at det bør settes av 7,8 mill til lønnsoppgjøret i 2016. Overhengen fra 2015 forventes å bli lavt ifht overgangen fra 2014, samtidig som lønnsveksten er redusert. Det ble for 2015 lagt til grunn netto årslønnsvekst på 1,6 %, mens det for 2016 anslås til 2,1 %. Det indikerer at avsetningen burde være høyere i 2016 enn i 2015, fordi 2015-effekten av lønnsoppgjøret inn i 2016 kun er 1/3-del av hva 2014-effekten hadde inn i 2015.

Erfaringsmessig har disse beregningene vist en for høy avsetning til sentral pott ifht faktiske utgifter etter oppgjøret. Til sammenligning ble 2015 budsjettet med 6 mill i avsetning, mens det totale oppgjøret har kostet ca 4 mill.

Rådmannen har i budsjettprosessen redusert avsetningen til sentral pott fra 7 mill i HP/ØP til 6 mill, som er det samme som ble avsatt i 2015. Dersom lønnsoppgjøret blir dyrere enn 6 mill må rådmannen finne inndekning for dette 2. tertial 2016.

Lån, renter og avdrag

Tabellen under viser en oversikt over kommunens estimerte lånegjeld pr. 1/1-2016, samt beregnet renteutgifter og avdrag for 2016.

Lån	Navn	Restgjeld 1/1	Renter	Avdrag	Restgjeld 31/12	Type	Rente dd
Nordea 1	Nordea 2008	100 000 000	1 584 493		100 000 000	Sertifikatlån mot 3 mnd Nibor	1,53 %
Nordea 1 Swap (100")	Nordea 2008		3 644 224			RenteSwap, fast til flytende	4,82 %
Nordea 2	Nordea 2011	36 963 328	686 728	1 421 668	35 541 660	Sertifikat mot 3 mnd Nibor	1,88 %
Nordea 2 Swap (42,65")	Nordea 2011		744 144			RenteSwap, fast til flytende	3,26 %
Nordea 3 Swap (60")	Nordea 2012		1 161 392			RenteSwap, fast til flytende	3,47 %
Nordea 4	Nordea 2014	59 270 000	1 097 041	2 040 000	57 230 000	Sertifikatlån mot 3 mnd Nibor	1,87 %
Nordea 4 Swap (61,3")	Nordea 2014		596 048			RenteSwap, fast til flytende	2,21 %
DnB 6 Swap 100"	DNB 2011		2 981 376			RenteSwap, fast til flytende	4,10 %
Kommunalbanken 9	20110139	101 364 490	1 606 565	4 555 720	96 808 770	Serielån Flytende rente Nibor	1,59 %
Kommunalbanken 10	20110140	162 357 280	2 673 255	6 836 080	155 521 200	Serielån Flytende rente Pt	1,65 %
Kommunalbanken 13	20130179	59 583 300	994 677	2 166 680	57 416 620	Serielån Flytende rente Nibor	1,66 %
Kommunalbanken 13-II	20130629	55 066 640	894 049	1 966 680	53 099 960	Serielån Flytende rente Nibor	1,61 %
KLP Kommunekreditt	10620(2006)	10 727 006	207 487	1 066 666	9 660 340	Serielån Flytende rente Pt	2,00 %
KLP Kommunekreditt	06037(2015)	25 000 000	388 240	833 333	24 166 667	Serielån Flytende rente Nibor	1,56 %
Husbanken 1	11468801 3	2 365 088	45 320	295 638	2 069 450	Serielån Fastrente	1,98 %
Husbanken 2	11421595 7	234 414	4 522	23 288	211 126	Serielån Fastrente	1,98 %
Husbanken 3	11469381 5	1 991	25	1 991	0	Serielån Fastrente	2,49 %
Husbanken 5	11503237-7	1 536 221	37 905	43 620	1 492 601	Serielån Flytende rente Pt	2,49 %
Estimert minimumsavdrag				-1 500 000	1 500 000		
Sum		614 469 758	19 347 491	19 751 364	594 718 394		
	BUDSJETT 2016		19 350 000	19 710 000		Snittrente portefølje	3,26 %

Låneportefølje med beregnet renter og avdrag for 2016.

Det er budsjettert med de faktiske rentebetingelsene som ligger i låneporteføljen vår pr nå, både på flytende og faste lån. Norges Banks rentemøte sist (nov-15) tilsier en fortsatt lav rente på dagens nivå og underbygger forutsetningene lagt til grunn.

Kommunalbanken anbefaler å legge til grunn en gjennomsnittlig NIBOR rente på 1,00 % tillagt en margin på 0,55 % på flytende lån. NIBOR baserte lån i vår portefølje ligger svakt over dette, som følge av at NIBOR renten har lagt litt høyere i høst.

Anbefaling KBN snittrente flyt	
Norges Bank-rente	0,75 %
Norges Bank påslag	0,25 %
Anslag 3 mnd NRB	1,00 %
Bankmarging påslag	0,55 %
Anbefalt budsjettrente	1,55 %

Vektingen av porteføljen vil være ca 42 % flytende og 58 % faste renter, som igjen gjør at rentefølsomheten vår reduseres ifht store svingninger i markedet. Porteføljen vil ha en rentefølsomhet på ca 2,5 mill ved en renteøkning på 1 % med helårseffekt.

Kostnaden ved å sikre låneporteføljen vår i så stor grad er at vi får en høyere gjennomsnittsrente enn ved høyere andel flytende. Rådmannen mener at med en såpass stram økonomi, og en såpass stor gjeldsandel ifht driftsinntekter, er en såpass høy vekting rentebinding en nødvendighet.

Enkel gjennomsnittsberegning tilsier at vi har en snittrente på ca 3,26 %.

Låneopptaket for investeringene i 2016 er ikke lagt inn i tabellen da vi forventer å ta opp lånet på slutten av året og følgelig ikke vil gi noen effekt på løpende renter og avdrag i 2016, men først i 2017. Dersom likviditeten tilsier at lån må

tas opp tidligere i året vil dette gi liten driftseffekt når utlånsrenten og innskuddsrenten er relativt like.

Lånemassen ved årets inngang vil kunne variere fra tabellen som følge av minimumsavdragsberegningen i 2015. Dersom denne tilsier at vi kan betal mindre avdrag i 2015 enn budsjettert, vil rådmannen vurdere å kansellere avdrag på slutten av året.

9.3 INVESTERINGSBUDSJETTET

Finansiering av investeringene

Som oversikten i investeringsbudsjettet viser finansierer Risør kommune stort sett sine investeringer ved låneopptak.

Årets investeringer budsjetteres finansiert som følger (i hele 1000):

Finansiering av investeringer	2016
Sum investeringskostnad	44 517
Sum finansiering mva-kompensasjon	-5 792
Sum finansiering tilskudd/fond/annet	-7 530
Sum finansiering Lån	31 195
Herav innenfor selvkostområdene	-2 000
Lånebehov eks Selvkostområdene	29 195

Finansiering av budsjetterte investeringer 2016

Rådmannen har ihht ny veileder for budsjettering av investeringer spesifisert brutto investeringskostnad. Tabellen over viser hvordan de totale investeringskostnadene finansieres med hhv investeringsfond, salgsinntekter/tilskudd, mva – kompensasjon og låneopptak.

Investeringsprosjektene:

Alle investeringsprosjekt er omtalt tidligere i HP/ØP og fremstilt oppsummert i kapittel 8.1.

Totalt foreslås det investeringer for kr.44,5 mill i 2015, hvorav kr.31,2 mill må lånefinansieres. Av disse er det igjen kr.2 mill som vedrører VAR-områdene. Det innebærer investeringer på kr.29,2 mill som vil belaste driftsregnskapet med renter og avdrag fremover. Det legges opp til bruk av investeringsfond med kr.1,5 mill ifm egenkapitalinnskudd i KLP.

Rådmannen har bevisst holdt igjen på investeringsbudsjettet for å tilstrebe å holde seg innenfor handlingsregelen som ble vedtatt i bystyret tidligere. Med det fremlagte budsjettet for 2016 og investeringsplanen i HP/ØP 2016-2019 vil dette være oppnåelig.

9.4 PROSESS FOR INVESTERINGSBUDSJETTET

Administrasjonen er inne i en prosess hvor det tilstrebes en bedre oppfølging og rapportering på investeringsregnskapet. Prosessen innebærer at man i løpet av året får tre ledd i årshjulet for lånefinansiering av kommunens investeringer.

- Budsjettering av neste års investeringsbudsjett (september-oktober)
- Nedjustering av lånefinansieringen av årets investeringsbudsjett mot prognose på årets faktiske gjennomførte investeringer (november-desember)
- Rebudsjettering av pågående prosjekter som ikke ble ferdigstilt året før (februar-mars)

Budsjettet som her legges frem vil derfor 1. tertial 2016 bli justert opp med de resterende investeringene fra 2015 såfremt de fremdeles er aktuelle.

10) Rådmannens konklusjon

Gitt de forutsetninger budsjettet bygger på – fremmer rådmannen et budsjett for 2016 i balanse.